

ใบรับรองปัญหาพิเศษ

ภาควิชาบริหารธุรกิจเกษตร

คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า เจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เรื่อง

การศึกษาสภาพการเลี้ยงโคนมของสมาชิกสหกรณ์อำเภอเมืองจำกัด จังหวัดพัทลุง

ของ

นายนิพนธ์ ปานทอง

ได้รับการตรวจสอบและอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตร

วิทยาศาสตรบัณฑิต (บริหารธุรกิจเกษตร)

เมื่อวันที่ 28 มีนาคม พ.ศ. 2532

อาจารย์ที่ปรึกษาปัญหาพิเศษ ..... 17 / เม.ย. / 32

(อาจารย์เสาวคนธ์ เลือดกาญจนะ)

กรรมการปัญหาพิเศษ ..... 17 / เม.ย. / 32

(อาจารย์ศศิณี สังข์รัมย์)

กรรมการปัญหาพิเศษ ..... 17 / เม.ย. / 32

(อาจารย์กุลกัญญา ณ ป้อมเพ็ชร)

หัวหน้าภาควิชา ..... 20 / เม.ย. / 32

(อาจารย์อำนวยการ แสงโนรี)

ฟ.พ.

ท 6167

2532

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาติให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1368

ปัญหาพิเศษ
เรื่อง

การศึกษาสภาพการเลี้ยงโคนมของสมาชิกสหกรณ์อำเภอเมือง จำกัด จังหวัดพัตลุง
ปี 2531

A STUDY THE CONDITION OF FEEDING DAIRY CATTLE FOR
THE MEMBERS OF AMPHUR MAUNR DAIRY CATTLE CO-OPERATIVE
LTD AMPHUR MAUNG PHATTALUNG IN 1988

T098024

โดย

นายนิพนธ์ ปานทอง

เสนอ

ภาควิชาบริหารธุรกิจเกษตร

คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า เจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เพื่อความสมบูรณ์แห่งปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต (บริหารธุรกิจเกษตร)

พ.ศ. 2532

ป/พ.

๙๖๑๖๗

2532

เลขหมู่.....
เลขทะเบียน..... 98024
วันเดือนปี.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทคัดย่อ

ชื่อเรื่อง การศึกษาสภาพการเลี้ยงโคนมของสมาชิกสหกรณ์อำเภอเมือง จำกัด
จังหวัดพิจิตร ปี พ.ศ. 2531

โดย นายนิพนธ์ ปานทอง

ชื่อปริญญา วิทยาศาสตรบัณฑิต

สาขาวิชาเอก บริหารธุรกิจเกษตร

อาจารย์ที่ปรึกษาปัญหาพิเศษ

17 / 10.8 / 32

(อาจารย์เสาวคนธ์ เลือดกาญจนะ)

น้ำนมเป็นอาหารที่ยอมรับกันโดยทั่วไปว่ามีคุณค่าทางโภชนาการสูง และมีประโยชน์ต่อมนุษย์ทุกเพศทุกวัย โดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็กในวัยเจริญเติบโต จากสถิติมูลค่านำเข้าผลิตภัณฑ์นมเข้าประเทศคิดเป็นมูลค่าหลายพันล้านบาท และปริมาณการนำเข้าเพิ่มขึ้นทุกปีทำให้สูญเสียเงินตราต่างประเทศเป็นจำนวนมากมาโดยตลอด ทั้งนี้เนื่องจากประเทศไทยยังผลิตน้ำนมโคได้ไม่เพียงพอต่อความต้องการ การเลี้ยงโคนมมีประโยชน์ต่อเกษตรกรผู้เลี้ยง ผู้บริโภค และการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ กล่าวคือช่วยลดปัญหาการขาดดุลการค้าและประหยัดเงินตราต่างประเทศ ยังเป็นการช่วยเพิ่มปริมาณการผลิตอาหารที่มีคุณภาพที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตประจำวันให้เพียงพอต่อความต้องการของประชาชนในประเทศ ตลอดจนเพิ่มพูนรายได้ให้แก่ประชาชนในชนบทอีกด้วย สหกรณ์โคนม อำเภอเมืองจำกัด จังหวัดพิจิตร เป็นแหล่งโคนมแห่งหนึ่งในประเทศไทย โดยกรมปศุสัตว์ได้ทำการส่งเสริมการเลี้ยงโคนมขึ้น เพื่อช่วยเหลือเกษตรกรและเพิ่มอาชีพใหม่

ในการศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อที่จะทราบสภาพทั่ว ๆ ไปของการเลี้ยงโคนมของสมาชิกส่วนใหญ่เป็นเพศชายร้อยละ 88.33 อายุเฉลี่ย 36.29 ปี มีครอบครัวแล้วเป็นส่วนมากร้อยละ 58.33 มีสมาชิกในครัวเรือนที่ช่วยในการเลี้ยงโคนมเฉลี่ย 2 คน มีภูมิลำเนาเดิมอยู่ในจังหวัดพิจิตรทั้งหมด จำนวนโคนมที่สมาชิกเลี้ยงเฉลี่ย 4 ตัว พันธุ์ที่ใช้เลี้ยงส่วนมากเป็นลูกผสมโฮลสไตน์ร้อยละ 91.67 เงินทุนที่ใช้เลี้ยงมาจากเงินกู แหล่งเงินทุนที่สำคัญคือธนาคาร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรร้อยละ 65.56 หนี้ที่ใช้เลี้ยงส่วนมากหนี้ข
ร้อยละ 60 การใช้ต้นทุนในการเลี้ยงโคนมของสมาชิกใช้ต้นทุนผันแปรเฉลี่ย 2396.15 บาท
ต่อเดือน ต้นทุนคงที่เฉลี่ยเท่ากับ 9371.91 บาทต่อเดือน สำหรับรายได้จากการขายน้ำนมเฉลี่ย
เท่ากับ 3901.67 บาทต่อเดือน รายได้จากการเกษตรเฉลี่ยเท่ากับ 1803 บาทต่อเดือน
รายได้จากที่ไม่ใช่การเกษตรเฉลี่ยเท่ากับ 1611.54 บาทต่อเดือน รายได้ทั้งหมดของสมาชิก
เฉลี่ยเท่ากับ 9121.61 บาทต่อเดือน มีกำไรเฉลี่ยเท่ากับ 3468.82 บาทต่อเดือน ปัญหาและ
อุปสรรคที่มีความสำคัญต่อการเลี้ยงโคนมของสมาชิกที่สำคัญมากคือปัญหาเกี่ยวกับแมลงวัน อาหาร
ขี้มีราคาแพง วิธีแก้ปัญหาคือ สร้างมูลถาดและหาวัตถุดิบตามท้องถิ่น ส่วนปัญหาที่มีความสำคัญ
ปานกลางได้แก่ราคาน้ำนม วิธีแก้ปัญหาคือให้รัฐบาลเข้ามาช่วยเหลือ

ขอเสนอแนะในการศึกษาปัญหาพิเศษครั้งนี้เห็นว่า รัฐบาลควรที่จะเข้าไปควบคุม
ราคาอาหารขี้ให้มีราคายุติธรรม และสหกรณ์ควรจัดหาเงินกู้ในอัตราดอกเบี้ยต่ำและระยะเวลา
ใช้หนี้ยาวพอสมควร รวมถึงการขายน้ำนมของสมาชิกสหกรณ์ เพื่อให้ได้รับความเป็นธรรมให้แก่
สมาชิก การใช้พันธุ์โคนมที่ให้ผลผลิตสูงและทนต่อสภาพอากาศและสิ่งแวดล้อม การผสมพันธุ์ควร
ผสมให้ตรงตามพันธุ์สมาชิกต้องการ เพราะเจ้าหน้าที่ขาดความชำนาญในการผสมเทียม คือผสม
ไม่ค่อยติด การให้ความรู้สมาชิกสหกรณ์ควรจัดอบรมความรู้เกี่ยวกับอาหารสัตว์ การเลี้ยงโดย
การเชิญวิทยากรจากกรมปศุสัตว์ หรือจากกรมส่งเสริมสหกรณ์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คำนิยม

ปัญหาพิเศษฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดีเพราะได้รับความกรุณาช่วยเหลือจากหลาย ๆ ท่านที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะอาจารย์เสาวคนธ์ เลือดกาญจนะ ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปัญหาพิเศษที่ได้กรุณาชี้แนะแนวทางมาตั้งแต่ต้น ข้าพเจ้ารู้สึกซาบซึ้งในบุญคุณอย่างยิ่ง อีกทั้งอาจารย์ศิษย์ สังข์ศรีศรี และอาจารย์กฤตัญญา ณ ป้อมเพ็ชร ซึ่งช่วยทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษาและกรรมการปัญหาพิเศษ โดยให้ความช่วยเหลือในการตรวจทานแก้ไข รวมถึงเจ้าหน้าที่และสมาชิกสหกรณ์โคนมอำเภอมืองจักษ์ จังหวัดพัทลุง ที่กรุณาให้ความช่วยเหลือด้านข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ จึงใคร่ขอกราบขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ท่านสุดท้ายที่จะกล่าวถึงและเป็นผู้สร้างหลักให้แก่ชีวิตของข้าพเจ้ามาตั้งแต่ต้นนั้นคือ บิดามารดา ผู้ให้กำเนิดที่ให้ความช่วยเหลือทางด้านเงินทุนในการศึกษามาโดยตลอด ดังนั้นหากการศึกษาครั้งนี้มีความดีอยู่บ้างนั้นก็ผลของการกระทำของบิดามารดาผู้ให้กำเนิด แต่หากเกิดการผิดพลาดประการใด นั้นเป็นเพราะความบกพร่องของข้าพเจ้าผู้ดำเนินงานเอง

นิพนธ์ ปานทอง

เมษายน 2532

สารบัญ

	หน้า
สารบัญตาราง	
บทที่ 1 บทนำ	1
ความสำคัญของการศึกษา	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	4
ขอบเขตการศึกษา	5
วิธีการศึกษา	5
การวิเคราะห์ข้อมูล	6
บทที่ 2 โครงสร้างทางทฤษฎี	8
การตรวจเอกสาร	8
แนวความคิดและบทความทางทฤษฎี	10
บทที่ 3 สภาพทั่วไปของสหกรณ์โคนมอำเภอเมืองจันทบุรี จังหวัดพัทลุง	12
ประวัติความเป็นมา	12
การดำเนินงาน	13
ปริมาณและคุณภาพของสหกรณ์โคนม	15
บทที่ 4 ผลการศึกษา	18
ข้อมูลสภาพทั่วไปของสมาชิกสหกรณ์โคนม	18
ข้อมูลทางด้านต้นทุน ผลตอบแทน	29
ข้อมูลทางด้านปัญหาและอุปสรรค	45
บทที่ 5 สรุปและขอเสนอแนะ	47
สรุป	47
ขอเสนอแนะ	49
เอกสารอ้างอิง	50
ภาคผนวก	52

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	แสดงเป้าหมายการผลิตนมตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจ ฉบับที่ 6	1
2	แสดงการคาดคะเนการผลิตน้ำนมดิบจากเริ่มแผนพัฒนาการเลี้ยงโคนม	2
3	แสดงการจำหน่ายผลิตภัณฑ์นมชนิดอื่น ๆ ภายในประเทศ	3
4	แสดงเพศของสมาชิก	18
5	แสดงอายุของสมาชิก	19
6	แสดงระดับการศึกษา	19
7	แสดงสถานภาพสมรส	20
8	แสดงสมาชิกในครัวเรือนทั้งหมด	20
9	แสดงจำนวนสมาชิกที่ช่วยในงานฟาร์ม	21
10	แสดงอาชีพก่อนที่จะเข้ามาเลี้ยงโคนมของสมาชิก	21
11	แสดงอาชีพก่อนเลี้ยงโคนม	22
12	แสดงจำนวนโคนมที่สมาชิกเลี้ยง	22
13	แสดงพันธุ์โคนมที่สมาชิกเลี้ยง	23
14	แสดงการผสมพันธุ์โคนมของสมาชิก	23
15	แสดงจำนวนโคที่กำลังให้น้ำนมของสมาชิก	24
16	แสดงการจับบันทึกการให้น้ำนมโคของสมาชิก	24
17	แสดงเงินทุนในการเลี้ยงโคนมของสมาชิก	25
18	แสดงแหล่งเงินกู้ของสมาชิก	25
19	แสดงอาหารข้นที่ใช้เลี้ยงโคนมของสมาชิก	26
20	แสดงการให้อาหารข้นโคนมของสมาชิก	26
21	แสดงการให้อาหารหยาบของสมาชิก	27
22	แสดงการใส่ปุ๋ยบำรุงแปลงหญ้าของสมาชิก	27
23	แสดงการใส่ปุ๋ยบำรุงแปลงหญ้าของสมาชิก	28
24	แสดงการเกิดโรคระบาดภายในฟาร์มของสมาชิก	28

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
25	แสดงค่าแรงงานที่ใช้ในฟาร์มของสมาชิก	29
26	แสดงค่าอาหารชั้นของการเลี้ยงโคนมของสมาชิก	30
27	แสดงค่าน้ำในการเลี้ยงโคนมของสมาชิก	31
28	แสดงค่าไฟฟ้าในการเลี้ยงโคนมของสมาชิก	31
29	แสดงค่าแปลงหญ้าในการเลี้ยงโคนมของสมาชิก	32
30	แสดงค่าส่งน้ำนมของการเลี้ยงโคนมของสมาชิก	33
31	แสดงค่าปุ๋ยสำหรับใส่แปลงหญ้าของสมาชิก	33
32	แสดงค่ายารักษาโรคของการเลี้ยงโคนมของสมาชิก	34
33	แสดงค่าโรงเรือนสำหรับเลี้ยงโคนมของสมาชิก	35
34	แสดงค่าเครื่องทุ่นแรงสำหรับเลี้ยงโคนมของสมาชิก	36
35	แสดงค่าพันธุ์โคนมของสมาชิก	36
36	แสดงการใช้ต้นทุนผันแปรทั้งหมดของสมาชิก	37
37	แสดงต้นทุนคงที่ทั้งหมดของสมาชิก	38
38	แสดงรายได้ก่อนทำการเลี้ยงโคนมของสมาชิก	39
39	แสดงผลผลิตน้ำนมของโคนม	40
40	แสดงรายได้จากการขายน้ำนมของสมาชิก	41
41	แสดงรายได้จากการเกษตรของสมาชิก	41
42	แสดงรายได้ที่ไม่ใช่การเกษตรของสมาชิก	42
43	แสดงรายได้จากการขายลูกโคตัวผู้ของสมาชิก	42
44	แสดงรายได้ทั้งหมดของสมาชิก	43
45	แสดงรายได้อื่นๆของสมาชิก	44
46	แสดงปัญหาและอุปสรรคในการเลี้ยงโคนมของสมาชิก	44

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญและปัญหาของการศึกษา

การเลี้ยงสัตว์มีบทบาทที่สำคัญทางเศรษฐกิจของประเทศไทยมาเป็นเวลานาน โดยเฉพาะการเลี้ยงโคนม ซึ่งจะยิ่งเพิ่มความสำคัญมากในปัจจุบันโดยจำนวนและแม่โคนมที่เลี้ยงในประเทศไทย ระหว่างปี 2525-2529 จะเห็นว่าโคนมมีจำนวนเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ในปี 2525 มีโคนม 11,500 ตัว และเพิ่มขึ้นตามลำดับถึงในปี 2529 เพิ่มขึ้นเป็น 31,500 ตัวดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 เป้าหมายการผลิตนมตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจ ฉบับที่ 5

พ.ศ.	ปริมาณน้ำนม		จำนวนแม่โคนม	
	ตัน/ปี	ตัน/วัน	2000 กก./ปี	1800 กก./ปี
2525	33,000	10.4	11,500	18,333
2526	40,500	110.9	20,250	22,500
2527	48,000	131.5	24,000	26,669
2528	55,000	150.7	27,500	30,556
2529	63,000	172.6	31,500	35,000

ที่มา : (ทิม พรรณศิริ, 2527.)

ทั้งนี้เนื่องจากโคนมเป็นแหล่งที่มาของโปรตีน ไขมัน แกล็กโต แร่ คาร์โบไฮเดรต ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับชีวิตประจำวันของประชาชน นอกจากนี้โคนมยังสามารถใช้ประโยชน์จากอาหารที่มนุษย์ไม่สามารถเปลี่ยนไปใช้ได้ เช่น กินพืชของเหลือจากไร่นา และอุตสาหกรรม

ในปัจจุบันการเลี้ยงโคนม ได้กระจายอยู่ทุกภาคของประเทศไทย โดยภาคกลางมีการเลี้ยงมากที่สุดคือ 48,026 ตัว ภาคเหนือ 33,746 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 1,430 ตัว ภาคใต้ 2,345 ตัว (เกษตรและพิเชษฐ์ 2531 : 3) การเลี้ยงโคนมในประเทศไทย เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นิยมนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มีการเลี้ยงไม่มากนัก เนื่องจากสาเหตุหลายประการ เช่น ปัญหาด้านอาหาร ปัญหาโรคแมลง ปัญหาด้านตลาดนม ปัญหาในเรื่องความรู้อของเกษตรกร (ตรีพล 2527 2)

จากสถานการณ์ในปัจจุบันจะแสดงให้เห็นว่าภาวะการผลิตโคนมของประเทศไทย ไม่เพียงพอต่อความต้องการบริโภคในระหว่างปี พ.ศ. 2525-2534 ปริมาณน้ำนมที่ผลิตในปี พ.ศ. 2526 มีปริมาณ 29,025 ตัน/ปี เฉลี่ยวันละ 74.52 ตัน ส่วนในปี พ.ศ. 2534 ปริมาณน้ำนมมีจำนวน 154,886 ตัน/ปี เฉลี่ยวันละ 424.35 ตัน/วัน ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงการคาดคะเนการผลิตน้ำนมดิบจากเริ่มแผนพัฒนาการเลี้ยงโคนม

ปี พ.ศ.	ปริมาณน้ำนม	
	ตัน/ปี	ตัน/วัน
2525	27,028	74.52
2526	34,867	15.52
2527	43,424	185.18
2528	53,680	147.09
2529	63,569	174.24
2530	78,261	214.41
2531	95,865	262.14
2532	114,779	324.42
2533	133,622	366.09
2534	154,844	424.35

ที่มา : (กรมปศุสัตว์, 2526)

น้ำนมดิบในประเทศไทย ซึ่งผลิตไม่เพียงพอ 95.52 ตัน/วัน หรือเท่ากับ 4 เปอร์เซ็นต์ของความต้งการทั้งหมด สาเหตุจากต้นทุนในการผลิตค่อนข้างสูง คือประมาณ 4.49 บาทต่อกิโลกรัม และราคาน้ำนมดิบที่เกษตรกรจำหน่ายราคากิโลกรัมละ 8.70 บาท

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

(สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, 2526) จึงทำให้น้ำมันคีนีในประเทศไทยไม่สามารถนำไปทำการผลิตกัณฑ์หมขนิคอื่นได้ ในขณะที่เดียวกันความต้องการของตลาดนั้นจะมีเพียง 80.04 ตันต่อวัน จึงทำให้เกิดปัญหาขาดตลาด นอกจากนี้ยังมีการนำน้ำมันเข้ามาจากต่างประเทศอีกด้วย จึงทำให้ประเทศต้องเสียดุลการค้ากับต่างประเทศเพิ่มขึ้นอีก

สำหรับตลาดน้ำมันในประเทศไทยนั้นแต่เดิมมีลักษณะน้ำมันขนิคหวน และนมระเหยน้ำ ต่อมาเมื่อมีการส่งเสริมการเลี้ยงโคนมขึ้น จึงมีตลาดนมพร้อมบริภคเกิดขึ้นเพียงเล็กน้อย คือ นมพาสเจอร์ไรซ์มีเพียง 3.0 เปอร์เซ็นต์ นมยูเอชที 5.2 เปอร์เซ็นต์ แต่ไม่ถึง 10 เปอร์เซ็นต์ของตลาดอาหารทั้งหมด ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 แสดงการจำหน่ายผลิตกัณฑ์หมขนิคอื่น ๆ ภายในประเทศ

ชนิดผลิตกัณฑ์หม	ล้านลิตร	เปอร์เซ็นต์
นมขนิคระปองและนมขนิคระเหยน้ำ	12.5	62.5
นมผง	79.3	19.5
ไอศกรีม	14.8	3.0
นมพาสเจอร์ไรซ์	15.0	3.0
นม ยู เอช ที	26.0	5.2
อื่น ๆ	34.1	6.8
รวม	498.8	100

ที่มา : (กรมปศุสัตว์, 2526)

สำหรับขนาดของฟาร์มและผลตอบแทนนั้น ส่วนใหญ่เป็นฟาร์มขนาดเล็ก ส่วนที่เป็นฟาร์มขนาดใหญ่มีอยู่น้อยราย เนื่องจากการเลี้ยงโคนมต้องมีการลงทุนสูงมากทั้งที่ดิน พันธุ์ และเงินทุน ขนาดของพื้นที่ของฟาร์มซึ่งเป็นตัวจำกัด ขนาดของฟาร์ม เนื่องจากต้องใช้พื้นที่ส่วนใหญ่ในการปลูกพืชอาหารสัตว์ เพื่อให้เพียงพอกับความต้องการของโคนมที่มีอยู่ กรมปศุสัตว์ได้หยั่งขนาดของฟาร์มตามพื้นที่ครอบครองของเกษตรกรและจำนวนแม่โคเป็น 3 ขนาด คือ ขนาด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ และฟาร์มมีผลตอบแทนค่อนข้างสูง เพราะโรงงานนมมีการรับซื้อ นำนมดิบในราคาดี ดังนั้นทำให้เกษตรกรมีแรงจูงใจในการประกอบอาชีพนี้

✓ การเลี้ยงโคนมของสมาชิกสหกรณ์ อำเภอเมือง จังหวัดพิจิตร นับว่าเป็นแหล่ง โคนมที่สำคัญแห่งหนึ่ง อาชีพเดิมของเกษตรกรได้แก่ ทำนาและปลูกพืช อีกทั้งมีพื้นที่ว่างเปล่า ซึ่งไม่สามารถทำการเกษตรอย่างอื่นได้ ดังนั้นรัฐบาลจึงได้มอบหมายให้กรมปศุสัตว์ จัดทำ โครงการส่งเสริมการเลี้ยงโคนมเพื่อช่วยเหลือ และเพิ่มอาชีพใหม่ให้แก่เกษตรกร ทำให้ฐานะ และความเป็นอยู่ของเกษตรกรดีขึ้น

ดังนั้นการในการศึกษาครั้งนี้ จึงทำการศึกษาสภาพการเลี้ยงโคนมของสมาชิก สหกรณ์โคนม อำเภอเมืองจำกัด จังหวัดพิจิตร เพื่อที่จะทราบถึงการเลี้ยงโคนม การใช้ต้นทุน รายได้ และอุปสรรคของการเลี้ยงโคนมของสมาชิกสหกรณ์ จะได้นำไปใช้เป็นแนวทางการแก้ไข ปัญหาและส่งเสริมการเลี้ยงที่อื่นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อที่จะศึกษาสภาพทั่วไปของการเลี้ยงโคนมของสมาชิกสหกรณ์โคนม อำเภอเมืองจำกัด
2. เพื่อที่จะศึกษากับการใช้ต้นทุนและผลตอบแทนในการเลี้ยงโคนมของสมาชิก สหกรณ์โคนม อำเภอเมืองจำกัด
3. เพื่อที่จะศึกษากับปัญหา และอุปสรรคในการเลี้ยงโคนมของสมาชิกสหกรณ์ โคนม อำเภอเมืองจำกัด

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อที่จะทราบถึงสภาพทั่ว ๆ ไป ของการเลี้ยงโคนมของสมาชิกสหกรณ์โคนม อำเภอเมืองจำกัด
2. เพื่อที่จะทราบถึงลักษณะการใช้ต้นทุนและผลตอบแทนของสมาชิก โคนม อำเภอเมือง จำกัด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่ส่งมอบให้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. เพื่อให้ทราบถึงปัญหาและอุปสรรคในการเลี้ยงโคนมของสมาชิกสหกรณ์โคนม อำเภอมืองจํากัด

ขอบเขตการศึกษา

ในการศึกษาครั้งนี้ได้ทำการศึกษถึงสภาพการเลี้ยงโคนมของสมาชิกสหกรณ์โคนม อำเภอมืองจํากัด จังหวัดพัทลุง โดยศึกษาถึงต้นทุนผันแปรซึ่งประกอบด้วย ค่านํ้า ค่าไฟ ค่าขนส่ง นํ้านม ค่ายารักษาโรค ค่าอาหารข้น ต้นทุนคงที่ประกอบด้วย ค่าโรงเรือน ค่าเครื่องรีดนม ค่าที่ดิน ส่วนรายได้ มีรายได้จากการขายนํ้านม รายได้จากการเกษตรและไม่ใช้การเกษตร จำนวน 60 ราย

วิธีการศึกษา

1. ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary data) เป็นข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาถึงสภาพทั่วไปของการเลี้ยงโคนมของสมาชิก โดยการออกแบบสอบถาม ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอนดังนี้
  - 1.1 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของสมาชิกโคนม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สภาพภาพสมรส ศาสนา อาชีพ และจำนวนสมาชิกภายในครัวเรือน
  - 1.2 ข้อมูลเกี่ยวกับการใช้ต้นทุนผันแปรประกอบด้วย ค่าแรงงานในครอบครัว ค่าอาหารข้น ค่านํ้า ค่าไฟฟ้า ค่าแปลงหญ้า ค่าขนส่งนํ้านม ค่าปุ๋ย ค่ายารักษาโรค
  - 1.3 ข้อมูลเกี่ยวกับการใช้ต้นทุนคงที่ประกอบด้วย ค่าโรงเรือน ค่าเครื่องรีดนม ค่าเครื่องทุ่นแรง ค่าใช้ที่ดิน ค่าพันธุ์โค
  - 1.4 ข้อมูลเกี่ยวกับรายได้ ได้แก่ รายได้จากนํ้านมเฉลี่ย ราคานํ้านมกิโลกรัมละ รายได้จากการขายนํ้านมต่อวัน และต่อเดือน
  - 1.5 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาต่าง ๆ ของสมาชิกสหกรณ์โคนม เช่น โรค แมลง พยาธิ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary data) โดยการรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องจากผู้ที่ทำการศึกษาวิจัยไว้แล้วบางส่วน อันได้แก่ กรมปศุสัตว์ หอสมุดคณะเทคโนโลยีการเกษตร เจ้าคุณทหารลาดกระบัง หอสมุดมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

การวิเคราะห์ข้อมูล

เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการออกแบบสอบถามของสมาชิกสหกรณ์ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไป

การหาค่าร้อยละ เป็นการหาอัตราส่วนของข้อมูลเป็นร้อยละ ซึ่งใช้ในการคำนวณหาอัตราส่วนเป็นข้อมูลที่ได้อีก เช่น เพศ อายุ การศึกษา

$$\text{การหาร้อยละ} = \frac{n}{N} \times 100$$

n = จำนวนตัวอย่างหรือข้อมูลที่ทำการศึกษา

N = จำนวนตัวอย่างหรือข้อมูลทั้งหมดที่ทำการศึกษา

การหาค่าเฉลี่ยเลขคณิต เป็นการรวบรวมข้อมูลแต่ละชุดของสมาชิกทั้งหมดหารด้วยจำนวนสมาชิกที่ได้จากการศึกษา ซึ่งค่าที่ได้ ทำให้ทราบถึงค่าเฉลี่ยหรือค่ากลางของข้อมูลแต่ละชุด

$$\text{สูตรคำนวณ } \bar{x} = \frac{\sum x}{N}$$

$\bar{x}$ = ค่าเฉลี่ย

x = ผลรวมของคะแนนรวมทั้งหมด

N = จำนวนตัวอย่างทั้งหมด

การหาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน คือกำลังที่ 2 ของความแปรปรวน และความแปรปรวนคือค่าเฉลี่ยของกำลังสองของส่วนเบี่ยงเบน ระหว่างคะแนนแต่ละจำนวนในข้อมูลหนึ่งกับปัดนิยมเลขคณิตของข้อมูลในชุดเดียวกัน ส่วนเบี่ยงเบนใต้แทนค่ากระจายโดยเฉลี่ยรวมของข้อมูลในชุดเดียวกันเป็นค่ากระจายที่นิยมกันมากในงานวิจัย และการทดลอง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

$$S_x = \sqrt{\frac{\sum (x - \bar{x})^2}{N}}$$

S_x = ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวอย่างประชากร

= เครื่องหมายแสดงผลรวม

x = คะแนนตัวอย่างทั้งหมด

$\bar{x}$ = ค่าเฉลี่ยของตัวอย่างทั้งหมด

N = จำนวนตัวอย่างประชากรทั้งหมด

ค่าพิสัย คือ ช่วงจากคะแนนสูงสุดถึงคะแนนต่ำสุดในข้อมูลแต่ละชุดค่าพิสัยนี้ใช้เมื่อต้องการเปรียบเทียบการกระจายระหว่างข้อมูลอย่างคร่าว ๆ หรือตัวเลขในแต่ละชุดการจัดกระจายมากจนเห็นว่าจะต้องนำค่าพิสัยมาพิจารณาประกอบค่ากระจายอื่น ๆ

2. ต้นทุนและรายได้

การหาต้นทุนเขียนเป็นสมการ

$$TC = TVC + TFC$$

$$TC = \text{ต้นทุนทั้งหมด} \quad (\text{บาท}) / (\text{เดือน})$$

$$TVC = \text{ต้นทุนผันแปร} \quad (\text{บาท}) / (\text{เดือน})$$

$$TFC = \text{ต้นทุนคงที่} \quad (\text{บาท}) / (\text{เดือน})$$

การหารายได้สุทธิ

$$TT = TR - TC \quad (\text{บาท}) / (\text{เดือน})$$

$$TR = \text{รายได้ทั้งหมด} \quad (\text{บาท}) / (\text{เดือน})$$

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โครงการทางทฤษฎี

การตรวจเอกสาร

ไชยยันต์ วรกุล (2522) ได้ทำการศึกษาการสำรวจปัญหาการเลี้ยงโคนมของสมาชิกสหกรณ์โคนมเชียงใหม่ ได้สรุปไว้ว่าสมาชิกผู้เลี้ยงโคนมส่วนใหญ่เป็นชายมีครอบครัวแล้ว ระดับการศึกษาอยู่ระหว่าง ป.4-ป.7 ปัญหาของการเลี้ยงโคนมมีดังนี้คือ การผสมเทียมผสมไม่ค่อยคิดและได้ลูกไม่ตรงตามพันธุ์ สมาชิกส่วนใหญ่ขาดความรู้ทางด้านอาหารสัตว์และวิธีการสหกรณ์ สถานที่ไม่เหมาะสมซึ่งอยู่ในตัวเมืองและเขตเทศบาล สมาชิกไม่ได้รับความช่วยเหลือทางด้านเงินทุน ทำให้ไม่สามารถขยายกิจการได้

ศราวดี ม่วงศรี (2524) "ได้ทำการศึกษาเทคนิคการผสมพันธุ์การให้อาหารและการจัดการเลี้ยงโคนมของฟาร์มในตำบลหนองโพ จังหวัดราชบุรี" ได้สรุปได้ว่าปัจจุบันไม่มีการจัดส่งเสริมให้เลี้ยงโคนมที่มีระดับเลือดของโคนมพันธุ์โอลด์ไชน์ ฟรีเซียน 75 เปอร์เซ็นต์ การให้นมของโคลูกผสมทุกพันธุ์เฉลี่ย 7.9 กิโลกรัมต่อวันต่อตัว ระยะเวลาการให้น้ำนมเฉลี่ย 10.3 เดือน การให้อาหารแก่โคนมจะเป็นหญ้าขนและหญ้าพื้นเมือง อาหารข้นที่ใช้เลี้ยงส่วนใหญ่จะให้อาหารโคนมของสหกรณ์โรคที่พบระบาดประจำคือ โรคปากและเท้าเปื่อย กับโรคคอบวม

บุญมี กองสมบัติ (2526) "ได้ทำการศึกษาถึงสภาพการเลี้ยงโคนมของสมาชิกสหกรณ์โคนมอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ได้สรุปได้ว่า พันธุ์โคนมที่เลี้ยงส่วนใหญ่เป็นพันธุ์โอลด์ไชน์-ฟรีเซียน เพราะให้น้ำนมมากหาซื้อง่าย แหล่งความรู้ส่วนใหญ่ได้รับจากเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลสมาชิกส่วนใหญ่ไม่มีแปลงหญ้าสำหรับโคนม จึงต้องไปตัดหญ้ามาจากที่อื่น ส่วนมากเป็นหญ้าขน ปริมาณที่ใช้ตัวละ 36-40 กิโลกรัมต่อวัน อาหารข้นที่ใช้เลี้ยงโปรตีนรวม 11.39 เปอร์เซ็นต์และใช้อาหารข้นวิธีจำกัด จำนวนเฉลี่ยตัวละ 3.36 กิโลกรัม

สุนทรีย์ ภูมิรัตนประทีน (2528) "ได้ทำการศึกษาการวิเคราะห์ต้นทุนและรายได้จากการเลี้ยงโคนมของสมาชิกสหกรณ์โคนมหนองโพ จังหวัดราชบุรี" ได้สรุปไว้ว่าปัจจุบันที่โคนมสมาชิกเลี้ยงอยู่เป็นลูกผสม ต้นทุนในการผลิตน้ำนมดิบพบว่าสมาชิกจะเรียกค่าใช้จ่ายในการเลี้ยงอยู่เฉลี่ยเป็น 4.40 บาทต่อวันนม 1 กิโลกรัม แต่ราคาจริงเกษตรกรได้รับจะสูงหรือต่ำขึ้นอยู่กับคุณภาพของน้ำนมดิบ การวิเคราะห์ผลการตอบแทนการเลี้ยงโคนม โดยใช้หลักการของผล

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประโยชน์และต้นทุนที่พบว่าขนาดของฟาร์ม 21–25 ไร่ ให้ผลเป็นที่น่าพอใจ สำหรับการ
วิเคราะห์ทางการเงิน ปรากฏว่าสมาชิกจะได้มูลค่าปัจจุบันของผลประโยชน์ของผลประโยชน์
สุทธิ 84,571.64 บาทต่อไร่ อัตราส่วนของผลประโยชน์ต้นทุน 2.48 บาท

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แนวความคิดและบทความทางทฤษฎี

สหกรณ์เป็นองค์การธุรกิจแบบหนึ่ง ที่มุ่งแก้ปัญหาและสังคมของสมาชิก สามารถสร้างความยุติกันดีให้แก่สมาชิกได้ สหกรณ์จึงมีประโยชน์ต่อสังคมมาก เพราะเมื่อเกษตรกรที่เป็นสมาชิกของสหกรณ์ซึ่งมีจำนวนมากในประเทศไทย มีความเป็นอยู่และฐานะทางเศรษฐกิจดีขึ้นแล้ว จะมีส่วนช่วยให้ภาวะทางเศรษฐกิจของชาติดีขึ้นตามไปด้วย

อย่างไรก็ตามควรสังเกตในเบื้องต้นว่า เกษตรกรรมมีลักษณะแตกต่างจากอุตสาหกรรมและพานิชยกรรม ในอุตสาหกรรมและพานิชยกรรมอันกว้างหนานั้นประกอบด้วยหน่วยงานขนาดใหญ่ ซึ่งดำเนินงานต่อเนื่องกันเรื่อยไป มิได้ขึ้นอยู่กับฤดูกาล เงินทุนที่ใช้ในอุตสาหกรรมหรือพานิชยกรรม หมุนเวียนกลับคืนมาในระยะเวลาสั้น ๆ เพื่อใช้ต่อไปได้ การผลิตอาจถูกนำให้เหมาะสมแก่ความต้องการของตลาดได้รวดเร็วโดยปกติจึงมีกำไรในทางอุตสาหกรรมและพานิชยกรรม สูงกว่าทางเกษตรกรรม

ส่วนในเกษตรกรรม โดยทั่วไปประกอบด้วยหน่วยงานขนาดเล็ก มีการว่างงานตามฤดูกาลมาก ระดับการศึกษาอยู่ในระดับต่ำมาก และรายได้น้อยไม่แน่นอน มีหน้าขายยังถูกเอารัดเอาเปรียบจากพ่อค้าคนกลาง ทั้งนี้ไม่อาจเพิ่มหรือลดการผลิตได้อย่างรวดเร็ว งานเกษตรโดยทั่วไปจึงมีส่วนกำไรต่ำ ส่วนใหญ่จึงตกอยู่ในภาวะแห่งความยากจน ดังนั้นสหกรณ์จึงมีประโยชน์ต่อสังคมมาก สามารถพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมให้เจริญได้ดังนี้

1. อำนวยความสะดวกและจัดหาอุปกรณ์ในการผลิตมาจำหน่ายให้แก่สมาชิกในราคาถูก
2. ช่วยเหลือในการรวบรวมผลิตผลการเกษตรจำหน่ายให้มีราคาดี
3. แนะนำส่งเสริมให้เกษตรกรผลิตสินค้าให้มีคุณภาพและมาตรฐานที่ตลาดมีความ
4. ยกฐานะความเป็นอยู่ของเกษตรกรและประเทศชาติเป็นส่วนรวมให้สูงขึ้น

ทางคานสังคม

1. ก่อให้เกิดความสามัคคีในหมู่คณะ
2. ก่อให้เกิดความเสียสละความเป็นอยู่ในสังคมให้ดีขึ้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. ช่วยให้การศึกษาระดับอาชีวศึกษาและถ่ายทอดวิธีการดำเนินงานแบบประชาธิปไตยแก่สมาชิก โดยทางอ้อม โดยอาศัยหลักการดำเนินงานการระบบประชาธิปไตยของ สหกรณ์
4. เปลี่ยนแปลงทัศนคติและความเชื่อถือของประชาชน ให้ปรับตัวที่จะรับ วัฒนธรรมแผนใหม่ เพื่อที่จะปรับปรุงการประกอบอาชีพให้ทันสมัย
5. เป็นแหล่งข่าวสารและศูนย์วิชาการต่าง ๆ ที่กระจายความรู้และทัศนคติ ใหม่ ๆ ไปสู่ประชาชน

บทบาทและหน้าที่ของสหกรณ์การเกษตร

สหกรณ์การเกษตร เป็นองค์การที่ดำเนินธุรกิจเพื่อให้บริการที่จะเป็นแก่สมาชิกและ จัดปัญหาทางด้านการเศรษฐกิจชนมูลฐาน เช่น

1. จัดหาเงินทุนใหญ่ๆ โดยมีการควบคุมดูแลการใช้เงินทุนให้เกิดประโยชน์มากที่สุด
2. จัดหาปุ๋ย เมล็ดพันธุ์พืช ยาปราบศัตรูพืชและแมลง มาจำหน่ายในราคาถูก
3. แนะนำวิธีการเลี้ยงโคนมหรือการปลูกพืชที่ทันสมัยรวมถึงการวางแผนเพื่อให้สามารถจำหน่ายในราคาดี
4. รวบรวมผลผลิตของสมาชิกออกจำหน่ายหรือแปรรูปออกจำหน่าย
5. แนะนำให้ความรู้ข่าวสารความเคลื่อนไหวด้านการตลาดของสินค้า การคิดต้นทุน

$$\text{ต้นทุนทั้งหมด} = \text{ต้นทุนผันแปร} + \text{ต้นทุนคงที่}$$

$$\text{ต้นทุนผันแปร} = \text{ค่าแรงงานในครอบครัว} + \text{ค่าอาหารชน} + \text{ค่าน้ำ} + \text{ค่าไฟฟ้า} + \text{ค่าแปลงหญ้า} + \text{ค่าขนส่งน้ำมัน} + \text{ค่าปุ๋ย} + \text{ค่ายารักษาโรค}$$

$$\text{ต้นทุนคงที่} = \text{ค่าโรงเรือน} + \text{ค่าเครื่องรีดนม} + \text{ค่าเครื่องทุ่นแรง} + \text{ค่าใช้ที่ดิน} + \text{ค่าพันธุ์โค}$$

$$\text{กำไรสุทธิ} = \text{รายได้ทั้งหมด} - \text{ต้นทุนทั้งหมด}$$

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประวัติและความเป็นมา

ประวัติและวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งสหกรณ์คณมพิทลุง

ประวัติการจัดตั้ง อยู่ที่ 605/3 ถนนราเมศวร์ ตำบลคูนาสวรรค์ อำเภอเมือง
จังหวัดพัทลุง

ประวัติความเป็นมา ด้วยจังหวัดพัทลุง ประชาชนส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกรรมปลูก
พืชและเลี้ยงสัตว์ มีรายได้เฉลี่ยต่อคนต่อปีต่ำ เนื่องจากผลผลิตทางการเกษตรหลักได้แก่ ข้าว,
ยางพารา มีราคาไม่แน่นอนขึ้นลงตลอดเวลา บางครั้งราคาตกต่ำมากเกษตรกรต้องประสบภาวะ
ขาดทุน ไม่มีองค์กรของรัฐที่จะสามารถควบคุมราคาผลผลิตการเกษตรได้ ในส่วนของการเลี้ยง
โคชนั้น เกษตรกรมีการเลี้ยงกันทั่วไป เพื่อใช้เป็นแรงงานขายเป็นรายได้ และเพื่อการกีฬา กีฬา
ชนโค เป็นที่นิยมกันมากในจังหวัดพัทลุง เพราะนอกจากจะมีความสนุกสนานแล้ว ยังมีการพนันอีก
ด้วย เป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดปัญหาเศรษฐกิจและสังคมขึ้นในจังหวัดพัทลุง

เพื่อแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจของจังหวัดพัทลุง รัฐบาลจึงมอบหมายให้กรมปศุสัตว์จัดทำ
โครงการส่งเสริมการเลี้ยงโคชนภาคใต้ตอนล่าง ขึ้นที่จังหวัดพัทลุงในปีงบประมาณ 2526 เพื่อ
เปลี่ยนทัศนคติของเกษตรกรจังหวัดพัทลุงในระยะแรกเกษตรกรจังหวัดพัทลุงไม่นิยมเลี้ยงโคชน
เนื่องจากมีทัศนคติไม่ดีต่อโคชน เช่นตัวลาย ลักษณะเป็นอัมปลงคล บางคนไม่ยอมให้โคชนเข้าบ้าน
รูปร่างไม่สวยงาม เนื้อรับประทานไม่อร่อย เลี้ยงยาก และไม่สนุกสนาน ชอบการเลี้ยงโคชน
มากกว่า

เพื่อแก้ภาพพจน์ดังกล่าว กลุ่มเลี้ยงโคชนพัทลุงได้จัดทัศนศึกษา นำเกษตรกรและผู้
นำระดับหมู่บ้านดูงานการเลี้ยงโคชนของเกษตรกรที่เลี้ยงโคชนประสบความสำเร็จของสมาชิก
สหกรณ์เลี้ยงโคชนหนองโพ อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี และการเลี้ยงคณมขององค์การ
ส่งเสริมการเลี้ยงคณมแห่งประเทศไทย อำเภอหมวกเหล็ก จังหวัดนครราชสีมา เพื่อให้
เกษตรกรได้เปรียบเทียบผลตอบแทนที่ได้จากการเลี้ยงคณมกับการทำนา และการเลี้ยงโคชน
เพื่อเป็นเหตุจูงใจให้เกษตรกร จังหวัดพัทลุงหันมาเลี้ยงโคชนมากขึ้น ดังคำขวัญที่ว่า "เลี้ยงโค
นมสองตัว ไม่ต้องกลัวยากจน ถ้ายากจน เลี้ยงโคชนตัวเดียว ประกอบกับพื้นที่, อาชีพ และการ

ดำเนินชีวิตของเกษตรกรจังหวัดพัทลุง ไม่แตกต่างจากความเป็นอยู่ของสมาชิกสหกรณ์โคนมหนองโพ จังหวัดราชบุรี ปรากฏว่าได้ผลเป็นที่น่าพอใจ เกษตรกรให้ความสนใจการเลี้ยงโคนมเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว

ประวัติการจัดตั้ง

ตอนแรกได้มีการจัดตั้งเป็นกลุ่มเลี้ยงโคนมพัทลุง ต่อมาได้มีการจัดตั้งสหกรณ์ขึ้นในวันที่ 7 มกราคม 2527 ซึ่งกลุ่มเลี้ยงโคนมพัทลุงได้จัดตั้งเป็นองค์กรของเกษตรกร ดำเนินธุรกิจรับซื้อน้ำนมของเกษตรกร จำหน่ายผลิตภัณฑ์นม จำหน่ายอาหารโค เวชภัณฑ์สัตว์ อุปกรณ์การเลี้ยงโคนม และเป็นศูนย์กลางในการดำเนินกิจกรรมของเกษตรกรเลี้ยงโคนม กลุ่มเลี้ยงโคนมพัทลุงเป็นลักษณะกลุ่มธรรมชาติจัดตั้งขึ้นโดยสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดพัทลุง

วัตถุประสงค์ของการจัดตั้ง

1. เพื่อช่วยเหลือเกษตรกรให้มีการฝึกอบรมด้านการเลี้ยงโคนมขององค์การส่งเสริมการเลี้ยงโคนมแห่งประเทศไทย อำเภอหวมวกเหล็ก จังหวัดนครราชสีมา
2. เพื่อให้เกษตรกรได้นำความรู้ทางด้านวิชาการจากการเลี้ยงโคนมขององค์การส่งเสริมการเลี้ยงโคนมแห่งประเทศไทย อำเภอหวมวกเหล็ก จังหวัดนครราชสีมา ไปประกอบอาชีพการเลี้ยงโคนมของตนเอง และเผยแพร่แก่เกษตรกรผู้สนใจในการเลี้ยงโคนม
3. เพื่อให้เป็นแหล่งผลิตวิชาการเลี้ยงโคนมที่ถูกต้องตามหลักวิชาการ
4. เพื่อส่งเสริมการปลูกอาหารสัตว์ให้แก่เกษตรกรผู้เลี้ยงโคนม
5. เพื่อเป็นการเพิ่มผลิตภัณฑ์นมสดให้เพียงพอกับการบริโภคภายในประเทศ
6. เพื่อปรับปรุงพันธุ์โคนมโดยวิธีการผสมเทียม

การดำเนินงาน

1. การรวบรวมน้ำนมดิบส่งสหกรณ์โคนม เนื่องจากในระยะแรกน้ำนมดิบมีน้อยและเกษตรกรเลี้ยงโคนมอยู่กระจัดกระจาย ทำให้เกิดปัญหาการรวบรวมน้ำนมดิบส่งเข้าโรงงาน เกษตรกรแก้ปัญหาโดยการให้เกษตรกรในท้องที่อำเภอต่างๆ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รวมกันเป็นกลุ่มย่อย และรวบรวมน้ำหนักจากสมาชิกสหกรณ์โคนมในหมู่บ้านส่งน้ำหนักเข้าโรงงาน กลุ่มสมาชิกสหกรณ์การเลี้ยงโคนมที่อยู่ไกลที่สุด คือกลุ่มบางม่วง ตำบลปากพูน อยู่ห่างจากสหกรณ์โคนมพัทลุง ประมาณ 60 กิโลเมตร ด้วยความสามารถของสมาชิกสหกรณ์การเลี้ยงโคนม สามารถจัดระบบรวบรวมน้ำหนักทั้งหมดได้ 160 กิโลกรัม เพื่อส่งเข้าโรงงาน

2. การจัดระบบตลาดจำหน่ายผลิตภัณฑ์นม ในระยะแรกสหกรณ์โคนมพัทลุงได้พยายามหาผู้ที่มีความสนใจมาดำเนินธุรกิจจำหน่ายผลิตภัณฑ์นมจากสหกรณ์ทั้งหมด เพราะสมาชิกสหกรณ์โคนมพัทลุงไม่มีประสบการณ์ด้านตลาด ปรากฏว่าไม่มีผู้สนใจที่จะเป็นตัวแทนจำหน่ายผลิตภัณฑ์นมสดพัทลุงเลย เนื่องจากในขณะนั้นมีนมหลายชนิดจำหน่ายในตลาดพัทลุง ทั้งในรูปแบบสด และนมยูเอชที ซึ่งมีการโฆษณาประชาสัมพันธ์อย่างกว้างขวาง ประกอบกับนมสดพัทลุงเป็นของใหม่ ยังขาดความเชื่อถือ จึงไม่สามารถหาตัวแทนจำหน่ายผลิตภัณฑ์นมพัทลุงได้

สหกรณ์โคนมพัทลุง มีความคิดเห็นว่าเมื่อเกษตรกรนำน้ำหนักมาส่งโรงงานหลัก ก็ควรจะนำนมสดกลับไปจำหน่ายให้ผู้บริโภคด้วย ทำให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น อยู่น้อยที่สุดก็เป็นรายได้สำหรับค่าใช้จ่ายในการขนส่งน้ำหนักเข้าโรงงาน โดยเกษตรกรนำนมสดไปส่งให้ผู้บริโภคถึงบ้านทุกวัน ทำให้ประชาชนพัทลุงมีนมสดบริโภคอย่างทั่วถึง สุขภาพพลานามัยของประชาชนพัทลุงดีขึ้น ทั้งยังรณรงค์โครงการประชาสัมพันธ์ในชนบทขาดสารอาหารของรัฐบาลอีกด้วย

3. การผลิตนมสดคุณภาพดี ราคายุติธรรม จำหน่ายแก่ผู้บริโภคจะเห็นได้ว่าในท้องตลาด มีผลิตภัณฑ์ที่นิยมมากมาย หลายชนิด หลายรูปแบบ ซึ่งมีบางชนิดนำเอานมผงหรือหางนม จากต่างประเทศมาปรุงแต่งให้มีรสชาติต่าง ๆ และโฆษณาชวนเชื่อว่าเป็นนมสด ทำให้ผู้บริโภคหลงเชื่อว่าเป็นนมสด 100%

ความสามัคคีและความร่วมมือของสมาชิกสหกรณ์โคนมพัทลุง

1. การจัดงานวันโค สหกรณ์สหกรณ์โคนมพัทลุง ร่วมกับสำนักงานปศุสัตว์ จังหวัดพัทลุง จัดงานวันโค ซึ่งเป็นงานประจำปีของจังหวัดพัทลุง เป็นประจำทุกปี การจัดงาน การออกร้านนิทรรศการ การจัดประกวดสัตว์ งานวันโคได้รับความสนใจจากประชาชนจังหวัดพัทลุง และจังหวัดใกล้เคียง เช่น จังหวัดตรัง สงขลา นครศรีธรรมราช จึงอาจกล่าวได้ว่าจังหวัดพัทลุงเป็นจุดศูนย์กลางการส่งเสริมการเลี้ยงโคนมในภาคใต้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. การจัดตั้งศึกษาฐานะของสมาชิกสหกรณ์โคนมพัทลุง เป็นประจำทุกปีในวัน พิษมงคลจรตพระนังคัลแรกนาขวัญ สหกรณ์โคนมพัทลุงได้นำเกษตรกรที่ศึกษาฐานะเลี้ยงโคนม ของสมาชิกสหกรณ์โคนมหนองโพ จังหวัดราชบุรี ทำให้เกษตรกรได้มีความรู้และประสบการณ์ เกี่ยวกับการเลี้ยงโคนมมากยิ่งขึ้น

ปริมาณและคุณภาพของสหกรณ์โคนมพัทลุง

ปี พ.ศ. 2528

เริ่มตั้งแต่วันที่ 25 มิถุนายน 2528 - วันที่ 30 กันยายน 2528

มีสมาชิกสหกรณ์เลี้ยงโคนม จำนวน 264 ครอบครัว

มีโคนมทั้งสิ้น จำนวน 489 ตัว

ส่งนํ้ามเข้าโรงงานโดยเฉลี่ยวันละ 204.76 กิโลกรัม/วัน รวมทั้งสิ้น 21,264

กิโลกรัม มูลค่าประมาณ 144,597 บาท

จำนวนผลิตภัณฑ์ (นมสด) จำนวน 91,557 ถัง มูลค่า 288,943 บาท

ปี พ.ศ. 2529

เริ่มตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2528 - วันที่ 30 กันยายน 2529

มีสมาชิกสหกรณ์เลี้ยงโคนม จำนวน 280 ครอบครัว

มีโคนมทั้งสิ้น จำนวน 634 ตัว

ส่งนํ้ามดิบเข้าโรงงานโดยเฉลี่ยวันละ 588 กิโลกรัม/วัน รวมทั้งสิ้น 211,560

กิโลกรัม มูลค่าประมาณ 1,438,608 บาท

จำนวนผลิตภัณฑ์นมสด จำนวน 911,000 ถัง มูลค่า 2,277,500 บาท

ปี พ.ศ. 2530

เริ่มตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2529 - 30 กันยายน 2530

มีสมาชิกเลี้ยงโคนม จำนวน 300 ครอบครัว

มีโคนมทั้งสิ้น 720 ตัว

ส่งนํ้ามเข้าโรงงานโดยเฉลี่ยวันละ 1,211 กิโลกรัม/วัน

รวมทั้งสิ้น 436,014.50 กิโลกรัม/ปี คิดมูลค่าประมาณ 2,964,898 บาท

จำนวนผลิตภัณฑ์นมสดจำนวน 1,877,754 ถัง มูลค่า 4,694,384 บาท

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ปี พ.ศ. 2531

เริ่มตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2530 - วันที่ 30 กันยายน 2531

มีสมาชิกเลี้ยงโคนม จำนวน 320 ครอบครัว

มีโคนมทั้งสิ้น จำนวน 1,150 ตัว

ส่งน้ำนมดิบเข้าโรงงานเฉลี่ยวันละ 1,795.50 กิโลกรัม/วัน

รวมทั้งสิ้นประมาณ 641,380.30 กิโลกรัม/ปี

คิดมูลค่าประมาณ 4,395,386.04 บาท

จำนวนผลิตภัณฑ์นมสด 2,783,722 ถูง มูลค่า 6,959,305 บาท

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ในการศึกษาเรื่อง การเลี้ยงโคนมของสมาชิกสหกรณ์โคนมพัทลุง โดยวิธีการสุ่ม
ตัวอย่างจำนวน 60 รายได้ผลปรากฏดังนี้

ข้อมูลทั่วไปของสมาชิกสหกรณ์โคนมพัทลุง

ข้อมูลทั่วไปของสมาชิกสหกรณ์โคนมพัทลุง เป็นข้อมูลพื้นฐานที่แสดงถึง เพศ อายุ
ระดับการศึกษาและสถานภาพสมรสของสมาชิกสหกรณ์โคนมพัทลุง ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. เพศ เพศของสมาชิกสหกรณ์โคนมพัทลุง เป็นเพศชายร้อยละ 88.33
เป็นเพศหญิงร้อยละ 11.67 ซึ่งมีรายละเอียดดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 เพศของสมาชิก

เพศ	จำนวน(คน)	ร้อยละ
ชาย	53	88.33
หญิง	7	11.67
รวม	60	100

2. อายุ ระดับอายุของสมาชิกสหกรณ์โคนมแบ่งออกเป็น 4 ระดับ คือ
ต่ำกว่า 20 ปี, 20-29 ปี, 30-39 ปี, 40 ปีขึ้นไป ทั้งนี้สมาชิกส่วนใหญ่ร้อยละ 38.33 มีอายุ
ระดับ 30-39 ปี รองลงมาร้อยละ 35 ปี อายุระดับ 40 ปีขึ้นไป รายละเอียดดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 อายุของสมาชิก

อายุ (ปี)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ต่ำกว่า 20	1	1.67
20-29	15	25
30-39	23	38.33
40 ปีขึ้นไป	21	35
รวม	60	100

3. การนับถือศาสนาของสมาชิก ปรากฏว่าผลการศึกษานับถือศาสนาพุทธ ทั้งหมด

4. ระดับการศึกษา ระดับการศึกษาของสมาชิกสหกรณ์ แบ่งออกเป็น 4 ระดับ คือ ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษา ระดับอนุปริญญา ระดับปริญญาตรี ทั้งนี้สมาชิกสหกรณ์ ส่วนใหญ่ร้อยละ 58.33 จบระดับประถมศึกษา รองลงมาร้อยละ 20 จบระดับมัธยมศึกษา ซึ่งมีรายละเอียดดังตารางที่ 6

ตารางที่ 6 ระดับการศึกษาของสมาชิก

ระดับการศึกษา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ประถมศึกษา	35	58.33
มัธยมศึกษา	12	20
อนุปริญญา	8	13.33
ปริญญาตรี	5	8.34
รวม	60	100

5. สถานภาพสมรส สถานภาพสมรสของสมาชิกสหกรณ์ แบ่งออกเป็น 2 สถานภาพ คือ โสด สมรสแล้วอยู่ด้วยกัน ทั้งนี้สมาชิกส่วนใหญ่ร้อยละ 73.33 แต่งงานแล้วอยู่ด้วยกัน รองลงมาร้อยละ 26.67 ยังเป็นโสด ซึ่งมีรายละเอียดดังตารางที่ 7

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 7 สถานภาพสมรสของสมาชิก

สถานภาพ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
โสด	16	26.67
สมรสแล้วอยู่ด้วยกัน	44	73.33
รวม	60	100

6. จำนวนสมาชิกในครัวเรือนทั้งหมด จำนวนสมาชิกของสหกรณ์ในครัวเรือนทั้งหมดแบ่งออกเป็น 3 ระดับ คือ 2-5 คน, 6-9 คน, 10 คนขึ้นไป ทั้งนี้สมาชิกส่วนใหญ่ ร้อยละ 66.67 จำนวนสมาชิกในครัวเรือน 2-5 คน รองลงมา ร้อยละ 31.67 มีสมาชิก 6-9 คน ซึ่งมีรายละเอียดดังตารางที่ 8

ตารางที่ 8 จำนวนสมาชิกในครัวเรือนทั้งหมด

จำนวนสมาชิกในครัวเรือน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
2-5 คน	40	66.67
6-9 คน	19	31.67
10 คนขึ้นไป	1	1.66
รวม	60	100

7. จำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่ช่วยงานในฟาร์ม จำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่ช่วยในงานฟาร์มแบ่งออกเป็น 3 ระดับคือ 1-2 คน, 3-4 คน, 5 คนขึ้นไป ทั้งนี้สมาชิกส่วนใหญ่ ร้อยละ 70 มีจำนวน 1-2 คน รองลงมา ร้อยละ 28.33 มีจำนวน 3-4 คน ซึ่งมีรายละเอียดดังตารางที่ 9

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 9 จำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่ช่วยงานในฟาร์ม

จำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่ช่วยงานในฟาร์ม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1-2	42	70
3-4	17	28.33
5 คนขึ้นไป	1	1.67
รวม	60	100

8. ภูมิลำเนาเดิมของสมาชิก ภูมิลำเนาเดิมของสมาชิกสหกรณ์พบว่า อยู่ใน
แถบทั้งหมด

ตารางที่ 10 อาชีพก่อนที่จะมาทำการเลี้ยงโคนมของสมาชิก

อาชีพก่อนที่จะมาทำการเลี้ยงโคนม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ทำนา	51	66.25
ทำไร่	3	3.89
ทำสวนยาง	15	19.48
รับจ้าง	2	2.6
รับราชการ	2	2.6
อื่น ๆ	4	5.2
รวม	60	100

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่ทางศูนย์ส่งเสริมการใช้วงแหวนเพื่อตรวจสอบหาปริมาณไขมันไปอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามทำซ้ำและเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาตจากเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ตั้งศูนย์ส่งเสริมเทคโนโลยีการเกษตร
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

10. อาชีพก่อนการเลี้ยงโคนม ในการศึกษาครั้งนี้พบว่า สมาชิกสหกรณ์ โคนม ส่วนใหญ่ร้อยละ 91.67 มีอาชีพก่อนมาก่อน รองลงมาร้อยละ 8.33 ซึ่งมีรายละเอียด ดังตารางที่ 11

ตารางที่ 11 อาชีพก่อนการเลี้ยงโคนมของสมาชิก

อาชีพก่อนการเลี้ยงโคนม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
มี	55	91.67
อื่น ๆ	5	8.33
รวม	60	100

11. จำนวนโคนมที่สมาชิกเลี้ยงทั้งหมด จำนวนโคที่เลี้ยงทั้งหมดของสมาชิก สหกรณ์โคนมส่วนใหญ่ร้อยละ 83.33 มีโคนมต่ำกว่า 5 ตัว รองลงมาร้อยละ 31.67 อยู่ระหว่าง 5-10 ตัว ซึ่งมีรายละเอียดดังตารางที่ 12

ตารางที่ 12 จำนวนโคนมที่เลี้ยงทั้งหมดของสมาชิก

จำนวนโคนมที่สมาชิกเลี้ยงทั้งหมด	จำนวน(คน)	ร้อยละ
ต่ำกว่า 5 ตัว	38	83.31
5-10	19	31.67
11-15	3	5
รวม	60	100

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

12. พันธุ์โคโนมที่สมาชิกใช้เลี้ยงส่วนใหญ่เป็นลูกผสม พันธุ์โคโนมที่ใช้เลี้ยงของสมาชิกสหกรณ์โคโนมส่วนใหญ่ร้อยละ 80.88 เลี้ยงลูกผสมพันธุ์โคโนม ร่องลงมาร้อยละ 19.12 เป็นลูกผสมพันธุ์เรคเคน ซึ่งมีรายละเอียดดังตารางที่ 13

ตารางที่ 13 พันธุ์โคโนมที่สมาชิกใช้เลี้ยงส่วนใหญ่ลูกผสม

พันธุ์โคโนมที่ใช้เลี้ยงส่วนใหญ่ลูกผสม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
โคโนม	55	80.88
เรคเคน	13	19.12
รวม	68	100

13. การผสมพันธุ์โคโนมของสมาชิก การผสมพันธุ์โคโนมของสมาชิกสหกรณ์โคโนมส่วนใหญ่ร้อยละ 83.33 ผสมเทียม ร่องลงมาร้อยละ 16.67 ผสมเทียมและผสมตามธรรมชาติ ซึ่งมีรายละเอียดดังตารางที่ 14

ตารางที่ 14 การผสมพันธุ์โคโนมของสมาชิกสหกรณ์โคโนม

การผสมพันธุ์โคโนม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ผสมเทียม	50	43.33
ผสมเทียมและผสมพันธุ์ธรรมชาติ	10	16.67
รวม	60	16.67

14. จำนวนโคที่กำลังไ้หม จำนวนโคที่กำลังไ้หมของสมาชิกสหกรณ์โคโนมส่วนใหญ่ร้อยละ 76.67 ไ้หมต่ำกว่า 5 ตัว ร่องลงมาร้อยละ 23.33 ไ้หมมากกว่า 5-10 ตัว ซึ่งมีรายละเอียดดังตารางที่ 15

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 15 จำนวนโคที่กำลังไถ่มของสมาชิกสหกรณ์โคนม

จำนวนโคที่กำลังไถ่ม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ต่ำกว่า 5 ตัว	46	76.67
5-10 ตัว	14	23.33
รวม	60	100

15. การรีดนม การรีดนมโคของสมาชิกสหกรณ์โคนมทุกคนมีการรีดนมด้วยมือ
 16. การจดบันทึกการไถ่ม การจดบันทึกการไถ่มของโคนมของสมาชิกสหกรณ์ พบว่าส่วนใหญ่ร้อยละ 51.67 ไม่มีการจดบันทึก รองลงมาร้อยละ 44.33 มีการจดบันทึก ดังตารางที่ 16

ตารางที่ 16 การจดบันทึกการไถ่มของสมาชิกสหกรณ์

การจดบันทึกการไถ่ม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ไม่จดบันทึก	31	51.67
จดบันทึก	29	44.33
รวม	60	100

17. เงินทุนในการเลี้ยงโคนม แบ่งเงินทุนในการเลี้ยงโคนมของสมาชิกสหกรณ์ออกเป็น 3 ระดับคือ เงินออมตัวเอง เงินกู้ เงินออมและเงินกู้ ในการศึกษาค้นพบว่าส่วนใหญ่ร้อยละ 55 ใช้เงินกู้ รองลงมาร้อยละ 31.67 ใช้เงินออมของตัวเอง ซึ่งรายละเอียดดังตารางที่ 17

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 17 เงินทุนในการเลี้ยงโคนมของสมาชิก

เงินทุนในการเลี้ยงโคนม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เงินออมตัวเอง	19	31.67
เงินกู้	33	55
เงินออมตัวเองและเงินกู้	8	13.33
รวม	60	100

18. แหล่งเงินกู้ แหล่งเงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์แบ่งออกเป็น 3 ระดับ คือ กู้จากเพื่อนบ้าน กู้จาก ธกส. และธนาคารพาณิชย์ พบว่าส่วนใหญ่ร้อยละ 81.01 กู้จาก ธกส. รองลงมา ร้อยละ 10.81 กู้จากเพื่อนบ้าน ซึ่งรายละเอียดดังตารางที่ 18

ตารางที่ 18 แหล่งเงินกู้ของสมาชิก

แหล่งเงินกู้	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพื่อนบ้าน	4	10.81
ธกส.	30	81.09
ธนาคารพาณิชย์ต่าง ๆ	3	8.10
รวม	37	100

19. อาหารชนที่ใช้เลี้ยง การใช้อาหารชนที่ใช้เลี้ยงโคนมของสมาชิกสหกรณ์ แบ่งออกเป็น 3 ระดับ คือ ผสมอาหารเอง ซื้อสำเร็จรูป ผสมเองและซื้อสำเร็จรูป ทั้งนี้ส่วนใหญ่ ร้อยละ 82.54 ซื้ออาหารสำเร็จรูป ผสมเอง 9.52 ผสมอาหารเอง ซึ่งมีรายละเอียดดังตารางที่ 19 เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 19 อาหารคนที่ใช้เลี้ยงโคนมของสมาชิก

อาหารคนที่ใช้เลี้ยงโคนม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ผสมเอง	6	9.52
ซื้อสำเร็จรูป	52	82.54
ผสมเองและซื้อสำเร็จรูป	5	7.94
รวม	60	100

20. การให้อาหารคนของการเลี้ยงโคนม/ตัว/วัน (กก.) การให้อาหารคนของการเลี้ยงโคนมของสมาชิกสหกรณ์แบ่งออกเป็น 5 ระดับ คือ 1 กิโลกรัม, 2 กิโลกรัม, 3 กิโลกรัม, 4 กิโลกรัม, มากกว่า 5 กิโลกรัม ทั้งนี้ส่วนใหญ่พบว่าร้อยละ 45 ให้อาหาร 3 กิโลกรัม รองลงมาร้อยละ 30 ให้อาหาร 2 กิโลกรัม ซึ่งมีรายละเอียดดังตารางที่ 20

ตารางที่ 20 การให้อาหารคนของการเลี้ยงโคนม/ตัว/วัน (กก.) ของสมาชิก

การให้อาหารคนของการเลี้ยงโคนม/ตัว/วัน (กก.)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1 กก.	5	8.33
2 กก.	18	30
3 กก.	27	45
4 กก.	5	8.34
5 กก. ขึ้นไป	5	8.34
รวม	60	100

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

21. การใช้อาหารหยาบ การใช้อาหารหยาบของการเลี้ยงโคนมของสมาชิก สหกรณ์ แบ่งออกเป็น 4 ระดับ คือ 20-25 กิโลกรัม, 26-30 กิโลกรัม, 31-35 กิโลกรัม 36-40 กิโลกรัม ทั้งนี้ส่วนใหญ่พบว่า ร้อยละ 45 ให้อาหารหยาบ 31-35 กิโลกรัม รองลงมา ร้อยละ 21.67 ให้อาหารหยาบ 36-40 กิโลกรัม ซึ่งมีรายละเอียดดังตารางที่ 21

ตารางที่ 21 การใช้อาหารหยาบ /ตัว/วัน (กก.)

การใช้อาหารหยาบ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
20-25	8	13.33
26-30	12	20
31-35	27	45
36-40	13	21.67
รวม	60	100

22. การใช้ปุ๋ยบำรุงแปลงหญ้า การใช้ปุ๋ยบำรุงแปลงหญ้าของสมาชิกสหกรณ์ แบ่งออกเป็น 4 ระดับ คือ ปุ๋ยคอก ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยวิทยาศาสตร์ ปุ๋ยคอกและปุ๋ยวิทยาศาสตร์ ทั้งนี้ ส่วนใหญ่ร้อยละ 78.12 ใช้ปุ๋ยคอกและปุ๋ยวิทยาศาสตร์ รองลงมา ร้อยละ 17.19 ใช้ปุ๋ยคอกซึ่ง มีรายละเอียดดังตารางที่ 22

ตารางที่ 22 การใช้ปุ๋ยบำรุงแปลงหญ้า

การใช้ปุ๋ยบำรุงแปลงหญ้า	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ปุ๋ยคอก	11	17.19
ปุ๋ยหมัก	1	1.57
ปุ๋ยวิทยาศาสตร์	2	3.12
ปุ๋ยคอกและปุ๋ยวิทยาศาสตร์	50	78.12
รวม	64	100

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

23. การใส่ปุ๋ยบำรุงแปลงหญ้า การใส่ปุ๋ยบำรุงแปลงหญ้าของสมาชิกสหกรณ์ แบ่งออกเป็น 4 ระดับ คือ 1 ครั้ง, 2 ครั้ง, 3 ครั้ง, 4 ครั้ง ทั้งนี้ส่วนใหญ่ร้อยละ 35 ใส่ปุ๋ยบำรุงแปลงหญ้าปีละ 2 ครั้ง และ 4 ครั้ง รองลงมาร้อยละ 8.33 ใส่ปุ๋ยปีละ 3 ครั้ง ซึ่งมีรายละเอียดดังตารางที่ 23

ตารางที่ 23 การใส่ปุ๋ยบำรุงแปลงหญ้า

การใส่ปุ๋ยบำรุงแปลงหญ้า	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1 ครั้ง	7	11.67
2 ครั้ง	21	35
3 ครั้ง	11	18.33
4 ครั้ง	21	35
รวม	60	100

24. การเกิดโรคระบาดภายในฟาร์มของสมาชิกสหกรณ์ สามารถแบ่งการศึกษา ออกเป็น 3 ระดับ ได้แก่ โรคเกิดน้อย, โรคเกิดปานกลาง และ ไม่เคยมีโรคระบาด ทั้งนี้ส่วนใหญ่ร้อยละ 91.67 ไม่เคยเกิดโรค รองลงมาร้อยละ 6.67 เกิดโรคนานกลาง ซึ่งมีรายละเอียดดังตารางที่ 24

ตารางที่ 24 การเกิดโรคระบาดภายในฟาร์มของสมาชิก

การเกิดโรคระบาดภายในฟาร์ม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เกิดน้อย	1	1.66
ปานกลาง	4	6.67
ไม่เคยมีโรคระบาด	55	91.67
รวม	60	100

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 2 ต้นทุนและการใช้ต้นทุนของสมาชิก

2.1 การใช้แรงงานในครอบครัว การใช้แรงงานในครอบครัวของสมาชิก

สหกรณ์ ได้แบ่งออกเป็น 5 ระดับคือ ค่าแรงงานที่ต่ำกว่า 1,500 บาท, 1,600-2,000 บาท, 2,100-2,500 บาท, 2,600-3,000 บาท มากกว่า 3,000 บาทขึ้นไป ทั้งนี้ส่วนใหญ่ร้อยละ 60.57 ค่าแรงที่ใช้อยู่ในช่วงต่ำกว่า 1,500 บาท รองลงมาร้อยละ 17.40 ค่าแรงที่ใช้อยู่ในช่วง 2,00-2,500 บาท รายละเอียดดังตารางที่ 25

ตารางที่ 25 ค่าแรงงานที่ใช้ในฟาร์มของการเลี้ยงโคนมของสมาชิก

ค่าแรงงานที่ใช้ในฟาร์ม (บาท/เดือน)	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 1,500	28	60.87
1,500-2,000	3	6.52
2,001-2,500	8	17.40
2,501-3,000	5	10.87
มากกว่า 3,000	2	4.34
รวม	46	100

หมายเหตุ ค่าแรงงานเฉลี่ยต่อรายเท่ากับ 1,670 บาท/เดือน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของค่าแรงงานเท่ากับ 44.23 บาท ค่าพิสัยสูงสุดของค่าแรงงานเท่ากับ 3,000 บาทต่ำสุดเท่ากับ 120 บาท

2.2 ค่าอาหารชั้น การใช้อาหารชั้นของสมาชิกสหกรณ์ ได้แบ่งการศึกษา

ออกเป็น 4 ระดับ คือ ต่ำกว่า 500 บาท 500-1,000 บาท, 1001-1,500 บาท มากกว่า 1,500 บาทขึ้นไป ทั้งนี้ส่วนใหญ่ร้อยละ 56.89 มีการให้อาหารชั้นอยู่ในระดับ ต่ำกว่า 500 บาท รองลงมาร้อยละ 31.03 ให้อาหารชั้นอยู่ในระดับ 500-1,000 บาท และ 1100-1,500 บาท

ตามลำดับ ส่วนรายละเอียดต่าง ๆ ดังตารางที่ 26

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 26 ค่าอาหารชั้นของการเลี้ยงโคนมของสมาชิก

ค่าอาหารชั้น (บาท/เดือน)	จำนวน(คน)	ร้อยละ
ต่ำกว่า 500	33	56.81
500-1000	18	31.03
1001-1500	7	12.06
มากกว่า 1500 ขึ้นไป	1	1.72
รวม	58	100

หมายเหตุ ค่าอาหารชั้นเฉลี่ยต่อรายเท่ากับ 534.31 บาท ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 70.15 บาท ค่าที่สี่ยสูงสุดของค่าอาหารชั้นเท่ากับ 2200 บาท ต่ำสุดเท่ากับ 100 บาท

2.3 ค่าน้ำ การใช้ค่าน้ำสำหรับเลี้ยงโคนมของสมาชิกสหกรณ์ได้แบ่งการใช้จ่ายออกเป็น 2 ระดับ คือ ต่ำกว่า 50 บาท 50-100 บาท ทั้งนี้ ส่วนใหญ่ร้อยละ 53.33 ใช้จ่ายค่าน้ำอยู่ในระดับ 50-100 บาท รองลงมาร้อยละ 46.69 ใช้จ่ายค่าน้ำอยู่ในระดับต่ำกว่า 50 บาท ส่วนรายละเอียดต่าง ๆ ดังตารางที่ 27

2.4 ค่าไฟฟ้า การใช้จ่ายค่าไฟฟ้าในการเลี้ยงโคนมของสมาชิกสหกรณ์ได้แบ่งการศึกษาออกเป็น 3 ระดับ คือ ต่ำกว่า 50 บาท, 50-100, 101-150 บาท ทั้งนี้ส่วนใหญ่ร้อยละ 59.09 ใช้จ่ายค่าไฟต่ำกว่า 50 บาท รองลงมาร้อยละ 34.09 ใช้จ่ายค่าไฟ 50-100 บาท รายละเอียดต่าง ๆ ดังตารางที่ 28

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 27 ค่าน้ำในการเลี้ยงโคนมของสมาชิก

ค่าน้ำ (บาท/เดือน)	จำนวน(คน)	ร้อยละ
ต่ำกว่า 50	7	46.67
50-100	8	53.33
รวม	15	100

หมายเหตุ ค่าน้ำจ่ายเฉลี่ยต่อรายเท่ากับ 47.17 บาท/เดือน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 12.92 ค่าพิสัยสูงสุดของค่าน้ำเท่ากับ 100 บาท ค่าต่ำสุดเท่ากับ 5 บาท

ตารางที่ 28 ค่าไฟฟ้าในการเลี้ยงโคนมของสมาชิก

ค่าไฟฟ้า (บาท/เดือน)	จำนวน(คน)	ร้อยละ
ต่ำกว่า 50	26	59.09
50-100	15	14.09
101-150	3	6.82
รวม	44	100

หมายเหตุ ค่าไฟฟ้าจ่ายเฉลี่ยต่อรายเท่ากับ 65.56 บาท/เดือน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 45.68 บาท ค่าพิสัยสูงสุดของค่าไฟฟ้าเท่ากับ 150 บาท ค่าพิสัยต่ำสุดเท่ากับ 20 บาท

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.5 ค่าเช่าหอพัก การใช้จ่ายค่าเช่าหอพักสำหรับเลี้ยงชีพของสมาชิก สหกรณ์ฯ ได้แบ่งการศึกษาออกเป็น 3 ระดับ คือ ต่ำกว่า 500 บาท 500-1000, มากกว่า 1000 ทั้งนี้ส่วนใหญ่พบว่าร้อยละ 77.27 ใช้จ่ายค่าเช่าหอพักต่ำกว่า 500 บาท รองลงมา ร้อยละ 18.18 ใช้จ่าย 500-1000 บาท ส่วนรายละเอียดดังตารางที่ 29

ตารางที่ 29 ค่าเช่าหอพักสำหรับเลี้ยงชีพของสมาชิก

ค่าเช่าหอพัก (บาท/เดือน)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ต่ำกว่า 500	17	77.27
500 - 1000	4	18.18
มากกว่า 1000	1	4.55
รวม	22	100

หมายเหตุ ค่าเช่าหอพักเฉลี่ยต่อรายเท่ากับ 297.73 บาท/เดือน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 63.27 บาท ค่าพิสัยสูงสุดของรายจ่ายเท่ากับ 1200 บาท ค่าพิสัยต่ำสุด 80 บาท

2.6 ค่าส่งนํ้าดื่ม การใช้จ่ายในการส่งนํ้าดื่มของสมาชิกสหกรณ์ฯ ได้แบ่งการศึกษา ออกเป็น 4 ระดับ คือ ต่ำกว่า 100 บาท, 100-200 บาท, 201-300 บาท, มากกว่า 300 บาท ขึ้นไป ทั้งนี้ส่วนใหญ่ร้อยละ 45.62 มีรายจ่ายค่าส่งนํ้าดื่มอยู่ระดับ 210-300 บาท รองลงมา ร้อยละ 43.86 มีรายจ่าย 100-200 บาท รายละเอียดต่าง ๆ ดังตารางที่ 30

2.7 ค่าปุ๋ย การใช้จ่ายค่าปุ๋ยสำหรับใส่แปลงหญ้าสำหรับเลี้ยงชีพของสมาชิก สหกรณ์ฯ ได้แบ่งระดับการศึกษาออกเป็น 4 ระดับคือ ต่ำกว่า 100 บาท, 100-200 บาท 201-300 บาท มากกว่า 300 ขึ้นไป ทั้งนี้ส่วนใหญ่ร้อยละ 32.08 มีรายจ่ายเท่ากับ 201-300 บาท รองลงมา ร้อยละ 24.52 รายจ่ายเท่ากับ 100-200 บาท และต่ำกว่า 100 บาท ตามลำดับ ส่วนรายละเอียดดังตารางที่ 31

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 30 ค่าส่งนํ้ามของการเลี้ยงโคนมของสมาชิก

ค่าส่งนํ้าม (บาท/เดือน)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ต่ำกว่า 100	3	5.26
101-200	25	43.86
201-300	26	45.62
มากกว่า 300	3	5.26
รวม	57	100

หมายเหตุ รายจ่ายค่าส่งนํ้ามเฉลี่ยต่อรายเท่ากับ 250.18 บาท/เดือน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 199.64 บาท ค่าพิสัยสูงสุดของรายจ่ายเท่ากับ 500 ค่าพิสัยต่ำสุดเท่ากับ 90 บาท

ตารางที่ 31 ค่าปุ๋ยสำหรับใส่แปลงหญ้าของการเลี้ยงโคนมของสมาชิก

ค่าปุ๋ย (บาท/เดือน)	จำนวน(คน)	ร้อยละ
ต่ำกว่า 100	6	11.32
100-200	13	24.52
201-300	17	32.08
มากกว่า 300	17	32.08
รวม	53	100

หมายเหตุ รายจ่ายเฉลี่ยต่อรายเท่ากับ 227.93 บาท/เดือน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 184.97 บาท ค่าพิสัยสูงสุดของรายจ่ายเท่ากับ 800 บาท ค่าพิสัยต่ำสุดเท่ากับ 80 บาท

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.8 ค่ารักษาโรค การใช้รักษาโรคสำหรับการเลี้ยงโคนมของสมาชิก สหกรณ์ได้แบ่งการศึกษาออกเป็น 4 ระดับ คือ ต่ำกว่า 50 บาท 50-100 บาท, 101-150 บาท มากกว่า 150 บาทขึ้นไป ทั้งนี้ส่วนใหญ่ร้อยละ 48.65 รายจ่ายอยู่ในระดับ 50-100 บาท รองลงมาร้อยละ 40.54 รายจ่ายอยู่ในระดับต่ำกว่า 50 บาท และมากกว่า 150 บาทขึ้นไป ตามลำดับ ส่วนรายละเอียดต่าง ๆ ดังตารางที่ 32

ตารางที่ 32 ค่ารักษาโรคของการเลี้ยงโคนมของสมาชิก

ค่ารักษาโรค บาท/เดือน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ต่ำกว่า 50	15	40.54
50-100	18	48.65
101-150	1	2.71
มากกว่า 150	3	8.10
รวม	37	100

หมายเหตุ รายจ่ายเฉลี่ยต่ำรายเท่ากับ 93.24 บาท/เดือน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 42.59 บาท ค่าพิสัยสูงสุดของรายจ่ายเท่ากับ 1000 บาท ค่าพิสัยต่ำสุดเท่ากับ 40 บาท

ต้นทุนคองที่

2.9 ค่าโรงเรือน การใช้โรงเรือนสำหรับการเลี้ยงโคนมของสมาชิกสหกรณ์ ได้แบ่งการศึกษาออกเป็น 5 ระดับคือ ต่ำกว่า 500 บาท, 500-1000 บาท, 1001-1500 บาท, 1501-2000 บาท มากกว่า 2000 บาทขึ้นไป ทั้งนี้ส่วนใหญ่ร้อยละ 43.75 มีรายจ่ายอยู่ในระดับ 1001-1500 บาท รองลงมาร้อยละ 18.75 มีรายจ่ายอยู่ในระดับ 500-1000 บาท และมากกว่า 2001 บาทขึ้นไป ตามลำดับ ส่วนรายละเอียดต่าง ๆ อยู่ในตารางที่ 33

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 33 ค่าโรงเรียนสำหรับเลี้ยงโคนมของสมาชิก

ค่าโรงเรียน บาท/เดือน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ต่ำกว่า 500	5	10.47
500-1000	9	18.75
1001-1500	21	43.75
1501-2000	7	12.5
มากกว่า 2000	7	15.58
รวม	48	100

หมายเหตุ รายจ่ายต่อรายเท่ากับ 2421.87 บาท/เดือน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 947.81 บาท ค่าพิสัยสูงสุดของรายจ่ายเท่ากับ 20,000 บาท ค่าพิสัยต่ำสุดเท่ากับ 300 บาท

3. ค่าเร่ืองทุนแรง การใช้เครื่องทุนแรงสำหรับเลี้ยงโคนมของสมาชิกสหกรณ์ได้แบ่งระดับการศึกษาออกเป็น 4 ระดับ คือ ต่ำกว่า 300 บาท, 900-13000 บาท, 1301-2000 บาท และ 900-1300 ตามลำดับ ส่วนรายละเอียดต่าง ๆ ดังตารางที่ 34

3.1 ค่าพันธุ์โค ค่าพันธุ์โคสำหรับการเลี้ยงโคนมของสมาชิกสหกรณ์ได้แบ่งการศึกษาออกเป็น 5 ระดับ คือ ต่ำกว่า 1000 บาท, 1000-1500 บาท, 2501-2000 บาท, 2001-2500, มากกว่า 2500 บาทขึ้นไป ทั้งนี้ส่วนใหญ่ร้อยละ 46.96 มีรายจ่าย มากกว่า 2501 บาทขึ้นไป รองลงมาร้อยละ 32.61 มีรายจ่ายอยู่ในระดับ 1000-1500 บาท และ 2001-2500 บาท ตามลำดับ ส่วนรายละเอียดต่าง ๆ ดังตารางที่ 35

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 34 ค่าเครื่องทุ่นแรงสำหรับเลี้ยงโคนมของสมาชิก

ค่าเครื่องทุ่นแรง (บาท/เดือน)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ต่ำกว่า 900	1	8.33
900-1300	3	25
1301-200	3	25
มากกว่า 2000	5	41.67
รวม	12	100

หมายเหตุ รายจ่ายเฉลี่ยต่อรายเท่ากับ 2421.87 บาท/เดือน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 947.81 บาท ค่าพิสัยสูงสุดของรายจ่ายเท่ากับ 20,000 บาท ค่าพิสัยต่ำสุดเท่ากับ 300 บาท

ตารางที่ 35 ค่าพันธุ์โคสำหรับเลี้ยงโคนมของสมาชิก

ค่าพันธุ์โค บาท/เดือน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ต่ำกว่า 1000	9	8.69
1000-1500	15	32.61
1501-2000	5	10.87
2001-2500	5	10.87
มากกว่า 2500	7	36.96
รวม	41	100

จากตารางที่ 35 พบว่าสมาชิกสหกรณ์โคนม บางรายไม่ได้ให้รายละเอียดเกี่ยวกับค่าพันธุ์เพราะเขาคิดว่าซื้อมาครั้งเดียวเลยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายพันธุ์โค

ต้นทุนผันแปรโคคิดจาก ค่าแรงงานในครอบครัว ค่าอาหารข้น ค่าน้ำ ค่าไฟฟ้า ค่าแปลงหญ้า ค่าขนส่งนํ้านม ค่าปุ๋ย ค่ายารักษาโรค

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้เพื่อใช้ในการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รวมต้นทุนผันแปรทั้งหมด ในการศึกษาต้นทุนผันแปรของการเลี้ยงโคนมของสมาชิก สหกรณ์ฯ ได้แบ่งการศึกษาออกเป็น 5 ระดับ คือ ต่ำกว่า 1000 บาท, 1000-2000 บาท, 2001-3000 บาท, 3001-4000 บาท, 4000 บาทขึ้นไป ทั้งนี้ส่วนใหญ่ร้อยละ 36.67 รายจ่าย เท่ากับ 2001-3000 บาท รองลงมาร้อยละ 23.33 รายจ่ายเท่ากับ 3001-4000 ขึ้นไป และ 1000-2000 บาท ตามลำดับ รายละเอียดต่าง ๆ ดังตารางที่ 36

ตารางที่ 36 การใช้ต้นทุนผันแปรทั้งหมดของการเลี้ยงโคนมของสมาชิก

ต้นทุนผันแปรทั้งหมด (บาท/เดือน)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ต่ำกว่า 1000	11	18.33
1000-2000	12	20
2001-3000	20	36.67
3100-4000	14	23.33
มากกว่า 4000	1	1.67
รวม	60	100

หมายเหตุ รายจ่ายเฉลี่ยต่อรายเท่ากับ 2396.15 บาท/เดือน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 252.69 บาท ค่าพิสัยสูงสุดของรายจ่ายเท่ากับ 6125 บาท ค่าพิสัยต่ำสุดเท่ากับ 510 บาท

ต้นทุนคงที่ได้คิดมาจาก ค่าโรงเรือน ค่าเครื่องรีดนม ค่าเครื่องทุ่นแรง ค่าใช้ที่ดิน ค่าพันธุ์โค

ต้นทุนคงที่ ในการศึกษาต้นทุนคงที่ทั้งหมดของการเลี้ยงโคนมของสมาชิกสหกรณ์ฯ ได้แบ่งการศึกษาออกเป็น 5 ระดับ คือ 1000-2000 บาท, 2001-3000 บาท, 3001-4000 บาท, 4001-5000 บาท, 5100 บาทขึ้นไป ทั้งนี้ส่วนใหญ่ร้อยละ 40 รายจ่ายเท่ากับ 3001-4000 บาท รองลงมาร้อยละ 30 รายจ่ายเท่ากับ 2001-300 บาท และ 1000-2000 บาท ตามลำดับ ส่วนรายละเอียดดังตารางที่ 37

ศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 37 ต้นทุนคงที่ทั้งหมดของการเลี้ยงโคนมของสมาชิก

ต้นทุนคงที่ทั้งหมด (บาท/เดือน)	จำนวน(คน)	ร้อยละ
1000-2000	7	11.67
2001-3000	18	30
3001-4000	24	40
4001-5000	5	8.33
มากกว่า 5000	6	10
รวม	60	100

หมายเหตุ รายจ่ายเฉลี่ยต่อรายเท่ากับ 3971.98 บาท/เดือน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 556.18 บาท ค่าพิสัยสูงสุดของรายจ่ายเท่ากับ 12500 บาท ค่าพิสัยต่ำสุดเท่ากับ 1000 บาท

ตอนที่ 3 รายได้ออกก่อนทำการเลี้ยงโคนม ในการศึกษารายได้ออกก่อนทำการเลี้ยงโคนมของสมาชิกสหกรณ์ฯ ได้แบ่งระดับการศึกษาออกเป็น 5 ระดับคือ ต่ำกว่า 1000 บาท 1000-2000 บาท, 2001-3000 บาท, 3001-4000 บาท, 4000 บาทขึ้นไป ทั้งนี้ส่วนใหญ่ร้อยละ 48.14 มีรายได้อยู่ในช่วง 1000-2000 บาท รองลงมาร้อยละ 16.67 รายได้อยู่ในช่วง 2001-3000 บาท และ 3001-4000 บาท ตามลำดับ ส่วนรายละเอียดต่าง ๆ ดังตารางที่ 38

2. รายได้ออกจากร้านนม ในการศึกษารายได้ออกจากร้านนม ของการเลี้ยงโคนมของสมาชิกสหกรณ์ฯ ได้ทำการศึกษามากกว่าออกเป็น 6 ระดับ คือ ต่ำกว่า 300 กิโลกรัม, 300-450 กิโลกรัม, 451-600 กิโลกรัม, 601-750 กิโลกรัม, 751-900 กิโลกรัม มากกว่า 900 กิโลกรัม ทั้งนี้ส่วนใหญ่ร้อยละ 25 ได้น้ำนมมากกว่า 900 กิโลกรัม รองลงมาร้อยละ 23.33 ได้น้ำนมต่ำกว่า 300 กิโลกรัม และ 451-600 กิโลกรัม ตามลำดับ ส่วนรายละเอียดดังตาราง

ที่ 39 เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 38 รายได้ก่อนทำการเลี้ยงโคนมของสมาชิก

รายได้ก่อนทำการเลี้ยงโคนม (บาท/เดือน)	จำนวน	ร้อยละ
มากกว่า 1000	2	3.71
1000-2000	26	48.14
2001-3000	9	16.67
3001-4000	8	14.81
มากกว่า 4000	9	16.67
รวม	54	100

หมายเหตุ รายได้เฉลี่ยต่อรายเท่ากับ 2469.53 บาท/เดือน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1976.18 บาท ค่าพิสัยสูงสุดของรายได้เท่ากับ 30,000 ค่าพิสัยต่ำสุดเท่ากับ 800 บาท

3. รายได้จากการขายนม ในการศึกษารายได้การขายนมของสมาชิก

สหกรณ์ฯ ได้แบ่งการศึกษาดังกล่าวออกเป็น 6 ระดับคือ ต่ำกว่า 1000 บาท, 1000-2000 บาท, 2100-3000 บาท, 3001-4000 บาท, 4001-5000 บาท, มากกว่า 5000 บาทขึ้นไป ทั้งนี้ส่วนใหญ่ ร้อยละ 23.33 รายได้จากการขายนมอยู่ในช่วง 2001-3000 บาท รองลงมา ร้อยละ 21.69 รายได้จากการขายนมอยู่ในช่วง มากกว่า 5001 บาทขึ้นไป และ 1100-2000 บาท ตามลำดับ รายละเอียดต่าง ๆ ดังตารางที่ 40

4. รายได้จากการเกษตร ในการศึกษารายได้ที่ได้จากการเกษตรของสมาชิก

สหกรณ์ฯ ได้แบ่งการศึกษาดังกล่าวออกเป็น 4 ระดับ คือ ต่ำกว่า 1000 บาท, 1000-2000 บาท, 2001-3000 บาท มากกว่า 3000 ทั้งนี้ส่วนใหญ่ ร้อยละ 76 รายได้อยู่ในระดับ 1000-2000 บาท รองลงมา ร้อยละ 10 รายได้อยู่ในระดับ มากกว่า 3000 และ 2001-3000 บาท ตามลำดับ รายละเอียดต่าง ๆ ดังตารางที่ 41

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 39 รายได้จากนํ้ามันที่โคมผลิออกมาของสมาชิก

รายได้จากนํ้ามัน (กิโลกรัม/เดือน)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ต่ำกว่า 300	14	23.33
300-450	11	18.33
451-600	12	20
601-750	1	1.87
751-900	7	11.67
มากกว่า 900 ขึ้นไป	15	100
รวม	60	100

หมายเหตุ รายได้เฉลี่ยต่อรายเท่ากับ 860 กิโลกรัม ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 49.8 ค่าพิสัยสูงสุดของรายได้เท่ากับ 1220 กิโลกรัม ค่าพิสัยต่ำสุดเท่ากับ 280 กิโลกรัม ต่อเดือน

5. รายได้ที่ไม่ใช่การเกษตร ในการศึกษารายได้ที่ไม่ใช่การเกษตรของสมาชิก สหกรณ์ฯ ได้แบ่งการศึกษาออกเป็น 5 ระดับคือ ต่ำกว่า 500 บาท, 500-1000 บาท, 1001-1500 บาท, 1501-2000 บาท มากกว่า 2000 บาท ทั้งนี้ส่วนใหญ่ร้อยละ 57.69 รายได้อยู่ในระดับ 500-1000 บาท รองลงมาร้อยละ 19.23 รายได้มากกว่า 2000 บาทขึ้นไป และ 1000-1500 บาท ตามลำดับ รายละเอียดต่าง ๆ ดังตารางที่ 42

6. รายได้จากการขายลูกโคตัวผู้ ในการศึกษารายได้จากการขายลูกโคตัวผู้ของสมาชิกสหกรณ์ฯ ได้แบ่งระดับการศึกษาออกเป็น 5 ระดับ คือ ต่ำกว่า 500 บาท, 500-1000 บาท, 1001-1500 บาท, 1501-2000 บาท มากกว่า 2000 บาทขึ้นไป ทั้งนี้ส่วนใหญ่ร้อยละ 38.71 รายได้อยู่ในระดับ 500-1000 บาท รองลงมาร้อยละ 29.03 รายได้อยู่ในระดับ มากกว่า 2000 บาทขึ้นไป และ 1001-1500 บาท ตามลำดับ รายละเอียดต่าง ๆ ดังตารางที่ 43

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 40 รายได้จากการขายน้ำมันของสมาชิก

รายได้จากการขายน้ำมัน (บาท/เดือน)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ต่ำกว่า 1000	2	8.33
1000-2000	13	21.67
2001-3000	14	23.33
3001-4000	12	20
4001-5000	6	10
มากกว่า 5000	13	21.67
รวม	60	100

หมายเหตุ รายได้เฉลี่ยต่อรายเท่ากับ 3901.67 บาท/เดือน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1442.26 บาท ค่าพิสัยสูงสุดของรายได้เท่ากับ 12000 บาท ค่าพิสัยต่ำสุดเท่ากับ 750 บาท

ตารางที่ 41 รายได้จากการเกษตรของสมาชิก

รายได้จากการเกษตร (บาท/เดือน)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ต่ำกว่า 1000	6	6
1000-2000	38	76
2001-3000	4	8
มากกว่า 3000	5	10
รวม	60	100

หมายเหตุ รายได้เฉลี่ยต่อรายเท่ากับ 1803 บาท/เดือน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ

เอกสารนี้ 602.02 บาท ค่าพิสัยสูงสุดของรายได้เท่ากับ 7000 บาท ค่าพิสัยต่ำสุด 300 บาท

ไม่วารณิใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 42 รายได้ที่ไม่ใช่การเกษตรของสมาชิก

รายได้ที่ไม่ใช่การเกษตร (บาท/เดือน)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ต่ำกว่า 500	1	3.85
500-1000	15	57.69
1001-1500	4	15.38
1501-2000	1	3.85
มากกว่า 2000	6	19.23
รวม	26	100

หมายเหตุ รายได้เฉลี่ยต่อรายเท่ากับ 1611.54 บาท/เดือน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 80.73 บาท ค่าพิสัยสูงสุดของรายได้เท่ากับ 7000 บาท ค่าพิสัยต่ำสุดเท่ากับ 300 บาท

ตารางที่ 43 รายได้จากการขายลูกโคตัวผู้ของสมาชิก

รายได้จากการขายลูกโคตัวผู้ (บาท/เดือน)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ต่ำกว่า 500	2	6.45
500-1000	12	38.71
1001-1500	6	19.36
1501-2000	2	6.45
มากกว่า 2000	9	29.03
รวม	22	100

หมายเหตุ รายได้เฉลี่ยต่อรายเท่ากับ 1951.61 บาท/เดือน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 368.37 บาท ค่าพิสัยสูงสุดของรายได้เท่ากับ 9700 บาท ค่าพิสัยต่ำสุดเท่ากับ

300 บาท เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รายได้ทั้งหมดมาจาก รายได้ก่อนทำการเลี้ยงโคนม รายได้จากน่านม รายได้จาก การขายน่านม รายได้จากการเกษตร รายได้ที่ไม่ใช่การเกษตร รายได้จากการขายลูกโคตัวผู้

รายได้ทั้งหมด ในการศึกษารายได้ทั้งหมดของผู้เลี้ยงโคนมของสมาชิกสหกรณ์ฯ ได้แบ่งการศึกษาออกเป็น 7 ระดับ คือ ต่ำกว่า 3000 บาท, 3000-5000 บาท, 5001-7000 บาท, 7001-9000 บาท, 9001-11000 บาท, 11001-13000 บาท และ 13000 บาท ขึ้นไป ทั้งนี้ส่วนใหญ่ร้อยละ 23.33 รายได้ของสมาชิกอยู่ในระดับ 9001-11000 บาท รองลงมา ร้อยละ 20 รายได้ของสมาชิกอยู่ในระดับ 5100-7000 บาท และ 3000-5000 บาท ตามลำดับ ร้อยละเอียงต่าง ๆ ดังตารางที่ 44

ตารางที่ 44 รายได้ทั้งหมดของการเลี้ยงโคนมของสมาชิก

รายได้ทั้งหมด (บาท/เดือน)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ต่ำกว่า 3000	1	1.67
3000-5000	8	13.33
5001-7000	12	20
7001-9000	14	23.33
9001-11000	14	23.33
11001-13000	5	8.34
มากกว่า 13000	6	10
รวม	60	100

หมายเหตุ รายได้เฉลี่ยต่อรายเท่ากับ 9121.61 บาท/เดือน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 956.59 ค่าพิสัยสูงสุดของรายได้เท่ากับ 37000 บาท ค่าพิสัยต่ำสุดเท่ากับ 2080 บาท

รายได้สุทธิ ในการศึกษารายได้สุทธิทั้งหมดจากการเลี้ยงโคนมของสมาชิกสหกรณ์ฯ ได้แบ่งการศึกษาออกเป็น 5 ระดับคือ ต่ำกว่า 2000 บาท, 2000-4000 บาท, 4001-6000 บาท, 6001-8000 บาท มากกว่า 8000 บาทขึ้นไป ทั้งนี้ส่วนใหญ่ร้อยละ 33.33 รายได้ อยู่ในระดับ 2000-4000 บาท รองลงมา ร้อยละ 26.67 รายได้อยู่ในระดับ ต่ำกว่า 2000 บาท และ 4001-6000 บาท ตามลำดับ ร้อยละเอียงต่าง ๆ ดังตารางที่ 45

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นิยมนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า และควรสงวนลิขสิทธิ์ไว้ด้วย หากมีเหตุใดที่ผิดประสงค์ประสงค์และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 45 รายได้สุทธิของสมาชิก

รายได้สุทธิ (บาท/เดือน)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ต่ำกว่า 2000	16	26.67
2000-4000	20	33.33
4001-6000	12	20
6001-8000	5	8.33
มากกว่า 8000	7	11.67
รวม	60	100

หมายเหตุ รายได้เฉลี่ยต่อรายเท่ากับ 3468.82 บาท/เดือน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 429.43 บาท ค่าพิสัยสูงสุดของรายได้เท่ากับ 15000 บาท ค่าพิสัยต่ำสุดเท่ากับ 319 บาท

ต้นทุนทั้งหมด

$$\begin{aligned}
 TC &= TVC + TFC \\
 &= 143769 + 202570 \\
 &= 346339 \text{ บาท/เดือน} \\
 &= 12,4682040 \text{ บาท/ปี} \\
 &= 11544.64 \text{ บาท/วัน}
 \end{aligned}$$

รายได้ทั้งหมด

$$\begin{aligned}
 TT &= TR - TC \\
 &= 547297 - 436339 \\
 &= 200958 \text{ บาท/เดือน} \\
 &= 72,344880 \text{ บาท/ปี} \\
 &= 6698.6 \text{ บาท/วัน}
 \end{aligned}$$

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 4 ปัญหาและอุปสรรคในการเลี้ยงโคนมของสมาชิก

ตารางที่ 46 ปัญหาและอุปสรรคในการเลี้ยงโคนมของสมาชิก

สภาพปัญหา	เกิดโรคมามาก	เกิดปานกลาง (ร้อยละ)	เกิดโรคน้อย (ร้อยละ)	ร้อยละ
โรคแท้งติดต่อ		5.88	94.12	100
โรคแอนแทรกซ์		7.14	92.86	100
โรคท้องร่วง		50	50	100
โรคปากและเท้าเปื่อย		5.88	94.12	100
โรคท้องอืด		35.29	64.71	100
โรคคอบวม		5.56	94.44	100
โรควันโรค		11.77	88.23	100
โรคไขนวม		16.67	88.33	100
โรคเต้านมอักเสบ		46.67	53.33	100
เห็บ	30	32	38	100
ขี้กลาก	5.72	17.14	77.14	100
แมลงวัน	72.22	20.37	7.41	100
พยาธิตัวติด	2.22	48.49	48.89	100
พยาธิตัวกลม	2.27	40.91	56.82	100
อาหารขมมีราคาแพง	50	41.67	8.33	100
ทุ่งหญ้าไม่พอ	32.35	38.23	29.42	100
ทุ่งหญ้าคุณภาพไม่ดี	17.85	42.85	39.48	100
น้ำขาดแคลน		26.93	73.07	100
ราคาน้ำนม		51.73	48.24	100
พันธุ์โค	30	33.33	36.67	100
แรงงาน		30.76	69.24	100

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ปัญหาและอุปสรรคของการเลี้ยงโคนมของสมาชิกสหกรณ์โคนมหัตถ์สูง จากการศึกษา ได้แบ่งปัญหาออกเป็น 21 ปัญหา คือ โรคแท้งติดต่อ, โรคแอนแทรกซ์, โรคท้องร่วง, โรคปาก และเท้าเปื่อย, โรคท้องอืด, โรคคอบวม, โรควัวโรค, โรคไขนวม, โรคเต้านมอักเสบ, หนีบ ซีกลาก, แมลงวัน, พยาธิตัวกลม อาหารขี้มีราคาแพง, หุ่นหญ้าไม่พอ, หุ่นหญ้าคุณภาพไม่ดี, น้ำขาดแคลน, ราคานม, พันธุ์โค, แรงงาน ซึ่งพอสรุปปัญหาได้ 3 กลุ่ม คือ

กลุ่มมีปัญหาหนัก มี แมลงวัน, อาหารขี้มีราคาแพง, หุ่นหญ้าไม่พอ, หนีบ, พันธุ์โค, หุ่นหญ้าคุณภาพไม่ดี, ซีกลาก, พยาธิตัวกลม, พยาธิตัวติด,

กลุ่มปัญหปานกลาง ราคาน้ำนม, โรคท้องร่วง, โรคเต้านมอักเสบ, โรคท้อง อืด, แรงงาน

กลุ่มปัญหาน้อย โรคแท้งติดต่อ, โรคแอนแทรกซ์, โรคปากและเท้าเปื่อย, โรค คอบวม, โรควัวโรค, โรคไขนวม, น้ำขาดแคลน

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการศึกษา

จากการศึกษาการเลี้ยงโคนมของสมาชิกสหกรณ์โคนม โดยการจัดแบ่งการศึกษา ออกเป็น 3 ส่วนคือ ข้อมูลทั่วไปของสมาชิกสหกรณ์โคนม ข้อมูลทางด้านเศรษฐกิจและปัญหาและ ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานของสหกรณ์โคนม ในการศึกษาครั้งนี้ได้ข้อมูลโดยสรุปดังนี้

ข้อมูลทั่วไปของสมาชิกสหกรณ์โคนม

ในการศึกษาครั้งนี้พบว่า สมาชิกสหกรณ์โคนมร้อยละ 88.33 เป็นเพศชาย และ ร้อยละ 11.67 เป็นเพศหญิง โดยมีอายุอยู่ในระดับ 30-39 ปีมากที่สุด ร้อยละ 38.33 การ นับถือศาสนาส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ ร้อยละ 100 มีการศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษา ร้อยละ 58.33 สถานภาพสมรสส่วนใหญ่แต่งงานแล้วอยู่ด้วยกันร้อยละ 73.33 จำนวนสมาชิกในครัวเรือน เฉลี่ยเท่ากับ 3.42 คน และช่วยในงานฟาร์มเฉลี่ย 2 คน ภูมิลำเนาเดิมส่วนใหญ่อยู่ในเขต จังหวัด อาชีพก่อนที่มาเลี้ยงโคนม ทำนาร้อยละ 66.33 จำนวนโคนมที่สมาชิกเลี้ยงเฉลี่ย 3.84 ตัว พันธุ์ที่ใช้เลี้ยงส่วนมากเลี้ยงลูกผสมโฮลส์ไตน์ร้อยละ 91.67 การผสมพันธุ์ส่วนมากผสม เทียมร้อยละ 83.33 จำนวนโคที่กำลังให้นมเฉลี่ย 4 ตัว การรีดนมส่วนใหญ่รีดด้วยมือ การ บันทึกการให้น้ำนมของแม่โคไม่มีการจับบันทึกร้อยละ 51.67 เงินทุนในการเลี้ยงส่วนใหญ่มาจาก เงินกู้อยู่ 55 ส่วนมากกู้มาจาก ธกส. ร้อยละ 69.56 อาหารข้นใช้เลี้ยงข้อสำเสร็จรูปร้อยละ 82.54 การให้อาหารข้นเฉลี่ย 3.19 กิโลกรัม อาหารหยาบเฉลี่ย 34.92 กิโลกรัม การใช้ปุ๋ย บำรุงแปลงหญ้าใช้ปุ๋ยวิทยาศาสตร์ร้อยละ 78.12 บำรุงแปลงหญ้าเฉลี่ยปีละ 2.13 ครั้ง หญ้าที่ ใช้ปลูกส่วนมากหญ้าขนร้อยละ 60 การเกิดโรคระบาดภายในฟาร์มส่วนใหญ่ร้อยละ 91.67 ไม่เคยมีโรคระบาด

การใช้ต้นทุนซึ่งมีต้นทุนผันแปรและต้นทุนคงที่

การใช้ต้นทุนผันแปร (บาท/เดือน)

ค่าแรงงานในครอบครัวเฉลี่ยเท่ากับ 1670 บาท ค่าอาหารข้นใช้เลี้ยงโคนมเฉลี่ย เท่ากับ 534.31 บาท ค่าน้ำเฉลี่ย 47.67 บาท ค่าไฟฟ้าเฉลี่ยเท่ากับ 65.56 บาท

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ค่าแปลงหญ้าเฉลี่ยเท่ากับ 297.73 บาท ค่าส่งนมเฉลี่ย 250.18 บาท ค่าปุ๋ยสำหรับใส่แปลง
หญ้าเฉลี่ยเท่ากับ 184.97 บาท ค่ายารักษาโรคเฉลี่ยเท่ากับ 93.24 บาท ต้นทุนผันแปรทั้งหมด
เฉลี่ยเท่ากับ 2396.16 บาทต่อเดือน

การใช้ต้นทุนคงที่

ค่าโรงเรือนสำหรับเลี้ยงโคนมเฉลี่ยเท่ากับ 2421.87 บาท ค่าเครื่องทุ่นแรง
เฉลี่ยเท่ากับ 140.72 บาท ค่าใช้ที่ดินเฉลี่ยเท่ากับ 1137 บาท ค่าพันธุ์โคเฉลี่ยเท่ากับ
2311.95 บาท ต้นทุนคงที่ทั้งหมดเท่ากับ 346339 บาท ต่อเดือน

รายได้ของสมาชิกสหกรณ์

รายได้อีกก่อนทำการเลี้ยงโคนมเฉลี่ยเท่ากับ 2469.45 บาท รายได้นำนมเฉลี่ย
2469.53 บาท รายได้จากการขายนมน้ำนมเฉลี่ยเท่ากับ 3901.67 บาท/เดือน รายได้จากการ
เกษตรอื่น ๆ เฉลี่ยเท่ากับ 1803 บาท รายได้ที่ไม่ใช่การเกษตรเท่ากับ 2611.54 บาท
รายได้จากการขายลูกโคตัวผู้เฉลี่ยเท่ากับ 1951.61 บาท รายได้ทั้งหมดเท่ากับ 200958 บาท
ต่อเดือน

ปัญหาและอุปสรรค

1. กลุ่มมีปัญหาหนักคือ แมลงวัน อาหารชนมีราคาแพง ทุ่งหญ้าไม่พอ ใหล
พันธุ์โค ทุ่งหญ้าคุณภาพไม่ดี ชักลาก พยาธิตัวกลม พยาธิตัวตืด
2. กลุ่มมีปัญหาปานกลาง ราคาน้ำนม โรคท้องร่วง โรคเต้านมอักเสบ โรคท้อง
อืด แรงงาน
3. กลุ่มมีปัญหาเบา โรคแท้งติดต่อกัน โรคแอนแทรกซ์ โรคปากและเท้าเปื่อย
โรคคอบวม โรควัณโรค โรคไข่ม น้ําขาดแคลน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้อเสนอแนะ

ในการศึกษาสภาพการเลี้ยงโคนมของสมาชิกสหกรณ์โคนมอำเภอเมือง จำกัฒ จังหวัดพัทลุง ปรากฏว่าการเลี้ยงโคนมของสมาชิกสหกรณ์ยังมีปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ เช่น การผลิต ต้นทุน รายได้ในกาเลี้ยงโคนม

1. ปัญหาเกี่ยวกับทุ่งหญ้าไม่พอ เนื่องจากเกิดสภาวะน้ำท่วมในปีที่ผ่านมา สหกรณ์ที่จะมีทุ่งหญ้าสำหรับสมาชิกไว้เลี้ยงโคนมหรือสหกรณ์อาจจะจัดหาหญ้ามาขายให้แก่สมาชิก
2. อาหารขัณมีราคาแพงเกินไป ทำให้สมาชิกไม่ได้กำไรจากการขายน้ำนมเท่าที่ควร ทั้ง ๆ ที่วัตถุดิบที่ใช้ผสมอาหารก็มีอยู่ในท้องถิ่นแต่ราคาก็ยังสูง โดยให้รัฐบาลควรเข้าไปควบคุมราคาวัตถุดิบ แนะนำสูตรอาหารขัณใหม่ ๆ ที่มีราคาถูกที่สุด และเหมาะสมสำหรับทางเศรษฐกิจเกี่ยวกับฟาร์มของสมาชิก
3. ปัญหาเกี่ยวกับราคาน้ำนมต่ำเกินไป และสมาชิกไม่ได้รับความเป็นธรรมเท่าที่ควรในการจัดจำหน่ายน้ำนมให้แก่สหกรณ์

ข้อเสนอแนะ

1. พันธุ์โคนม ควรใช้พันธุ์โคนมที่ให้ผลผลิตสูง และทนต่อสภาพอากาศและสิ่งแวดล้อม
2. การผสมพันธุ์โคนม ควรให้ตรงตามพันธุ์ที่สมาชิกต้องการ เพราะเจ้าหน้าที่ส่วนมากขาดความชำนาญในการผสมเทียม คือผสมแล้วไม่ค่อยติด
3. สหกรณ์ควรจัดหาเงินกู้ในอัตราดอกเบี้ยต่ำ และระยะเวลาใช้หนี้คัณนานพอสมควรให้แก่สมาชิก เพื่อจะนำเงินกู้มารัฒปรุงการเลี้ยงโคนมให้ดีขึ้น
4. สหกรณ์ควรจัดการอบรมความรู้เกี่ยวกับการเลี้ยงโคนม การผสมอาหารสัตว์ และวิชาการสหกรณ์ให้แก่สมาชิกมากกว่านี้ โดยจัดหาวิทยากรจากหน่วยงานต่าง ๆ มาเป็นผู้บรรยาย เช่น วิทยากรจากกรมปศุสัตว์ หรือ วิทยากรจากกรมส่งเสริมสหกรณ์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารอ้างอิง

- เกษตร วิทยานุกาพยืนยง, พิเชษฐ์ สักดิ์พิทักษ์กุล. 2531. การเลี้ยงโคนม. กรุงเทพมหานคร
โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- ชวนิดากร วรารณ. ม.ร.ว. 2515. การเลี้ยงโคนม. กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์การศาสนา
ไชยยันต์/ วรกุล, 2522. การสำรวจปัญหาการเลี้ยงโคนมของสมาชิกสหกรณ์โคนมเชียงใหม่.
วิทยานิพนธ์, ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ศรีพล เจาะจิตร, 2527. การเลี้ยงโคนม. คณะเกษตรศาสตร์นครศรีธรรมราช กรุงเทพมหานคร
การพิมพ์.
- ทิม พรรณศิริ, 2525. เป้าหมายการวางแผนอุตสาหกรรมการเลี้ยงโคนมของประเทศไทย.
กรมปศุสัตว์ กรุงเทพมหานคร.
- บุญมี กองสมบัติ, 2526. กองสำรวจสภาพการเลี้ยงโคนมของสมาชิกสหกรณ์โคนมอยุธยา
จังหวัดอยุธยา. วิทยานิพนธ์, ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ศราวดี ม่วงศรี, เทคนิคการผสมพันธุ์การให้อาหารและการจัดการเลี้ยงโคนมของสมาชิก
สหกรณ์การเลี้ยงโคนมหนองโพ จังหวัดราชบุรี. วิทยานิพนธ์, ปริญญาโท,
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีศารนำไปใช้

แบบสอบถามผู้เลี้ยงโคนม

เรื่อง

การศึกษาสภาพการเลี้ยงโคนม ของสมาชิกสหกรณ์โคนมอำเภอเมือง จำกัด
จังหวัดพัทลุง ปี 2531

ชื่อ ..... นามสกุล ..... บ้านเลขที่.....
หมู่ที่ ..... ตำบล..... อำเภอ..... จังหวัด.....

คำแนะนำในการตอบแบบสอบถาม

1. ให้ทำเครื่องหมาย / หน้าข้อที่เลือก
2. ให้เติมคำในข้อที่เว้นช่องว่าง
3. แบบสอบถามมี 4 ตอน

ตอนที่ 1. สภาพทั่วไปของสมาชิกสหกรณ์

1. เพศ ( ) ชาย ( ) หญิง
2. อายุ .....ปี
3. ศาสนา ( ) พุทธ ( ) อิสลาม
( ) คริสต์
4. ระดับการศึกษาชั้นสูงสุดของสมาชิกผู้ให้สัมภาษณ์
( ) ไม่เคยเรียนหนังสือ ( ) จบประถมศึกษา
( ) จบมัธยมศึกษา ( ) อนุปริญญา
( ) ปริญญาตรีขึ้นไป
5. สภาพสมรส
( ) โสด ( ) แต่งงานแล้วอยู่ด้วยกัน
( ) หม้าย ( ) แต่งงานแล้วแยกกันอยู่
6. จำนวนสมาชิกในครัวเรือนทั้งหมด ..... คน
7. จำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่ช่วยในฟาร์ม ..... คน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

8. ภูมิลาเนาเดิมของสมาชิก
 ย้ายมาจากที่อื่น   อยู่ในแถบนี้
9. อาชีพก่อนที่จะมาทำการเลี้ยงโคนม
 ทำนา   ทำสวนผลไม้   ทำไร่
 ทำสวนยาง   รับจ้าง   รับราชการ
 อื่น ๆ ระบุ
10. อาชีพอื่นนอกจากการเลี้ยงโคนมมีหรือไม่
 มี   ไม่มี   อื่น ระบุ
11. จำนวนโคนมที่สมาชิกเลี้ยงทั้งหมด
 ต่ำกว่า 5 ตัว   6-10 ตัว
 11-15 ตัว   16-20
 21-25   26-30
 30 ตัวขึ้นไป
12. พันธุ์ที่ใช้เลี้ยงส่วนใหญ่แล้วเป็นลูกผสมพันธุ์อะไร
 ไฮลส์ไคน์   บราวส์วิสต์
 เรดเดน   เจอร์ซี่
 เรดเชนดี   ลูกผสมพันธุ์อื่น ๆ
13. การผสมพันธุ์
 ผสมธรรมชาติ   ผสมเทียม
 ผสมเทียมและผสมธรรมชาติ
14. จำนวนโคที่กำลังไทมม
 ต่ำกว่า 5 ตัว   6-10
 11-15   16-20
 21-25   26-30
 30 ตัวขึ้นไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

15. การรีดนม
- ( ) รีดด้วยมือ ( ) รีดด้วยเครื่อง
- ( ) รีดด้วยมือและรีดด้วยเครื่อง
16. มีการบันทึกการให้น้ำนมของแม่โคหรือไม่
- ( ) ไม่จดบันทึก ( ) จดบันทึก
17. เงินทุนในการเลี้ยงโคนมมาจากแหล่งใด
- ( ) เงินออมของตัวเอง ( ) เงินกู้
- ( ) เงินออมและเงินกู้
18. ในกรณีที่ท่านใช้เงินกู้ท่านกู้มาจากแหล่งใด
- ( ) เพื่อนบ้าน จำนวน ... บาท อัตราดอกเบี้ยร้อยละ ... บาท/ปี
- ( ) ญาติพี่น้อง จำนวน ... บาท อัตราดอกเบี้ยร้อยละ ... บาท/ปี
- ( ) ธกส. จำนวน ... บาท อัตราดอกเบี้ยร้อยละ ... บาท/ปี
- ( ) ธนาคารพาณิชย์จำนวน ... บาท อัตราดอกเบี้ยร้อยละ .. บาท/ปี
- ( ) อื่น ๆ ระบุ .....
19. อาหารชนิดที่ใช้เลี้ยงโคนมทำอย่างไร
- ( ) ผสมเอง ( ) ซื้อสำเร็จรูป
- ( ) ผสมเองและซื้อสำเร็จรูป
20. ท่านให้อาหารชนิดใด ..... ก.ก./ตัว/วัน
21. ท่านให้อาหารหยาบชนิดใด ..... ก.ก./ตัว/วัน
22. ท่านใช้ปุ๋ยอะไรบำรุงแปลงหญ้า
- ( ) ปุ๋ยคอก ( ) ปุ๋ยหมัก
- ( ) ปุ๋ยวิทยาศาสตร์ ( ) ปุ๋ยคอกและปุ๋ยวิทยาศาสตร์
23. ท่านใส่ปุ๋ยบำรุงแปลงหญ้ากี่ครั้งต่อปี
- ( ) 1 ครั้ง ( ) 2 ครั้ง
- ( ) 3 ครั้ง ( ) 4 ครั้ง

24. หน้าที่ท่านปลูกส่วนใหญ่เป็นหญ้าพันธุ์ใด
- ( ) หญ้าขน ( ) หญ้ากีนี่
- ( ) หญ้าเนเปียร์ ( ) หญ้ารูซี่คองโก
- ( ) หญ้าอื่น ๆ ระบุ .....
25. ฟาร์มของท่านมีโรคระบาดเกิดขึ้นบ่อยหรือไม่
- ( ) เกิดบ่อย ( ) เกิดขึ้นปานกลาง
- ( ) ไม่เคยมีโรคระบาด

ตอนที่ 2 ต้นทุนและการใช้ต้นทุนของสมาชิก

ต้นทุนผันแปร

1. ค่าแรงงานในครอบครัว ..... บาทต่อเดือน
2. ค่าวัสดุ
- ค่าอาหารชน ..... บาทต่อเดือน
- ค่าน้ำ ..... บาทต่อเดือน
- ค่าไฟฟ้า ..... บาทต่อเดือน
- ค่าทำแปลงหญ้า ..... บาทต่อเดือน
- ค่าสังนม ..... บาทต่อเดือน
- ค่าปุ๋ย ..... บาทต่อเดือน
- ค่ายารักษาโรค ..... บาทต่อเดือน
- ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ..... บาทต่อเดือน

ต้นทุนคงที่

- ค่าโรงเรือน ..... บาทต่อเดือน
- ค่าเครื่องรีดนม ..... บาทต่อเดือน
- ค่าเครื่องทุนแรง ..... บาทต่อเดือน
- ค่าใช้ที่ดิน ..... บาทต่อเดือน
- ค่าพันธุ์โค ..... บาทต่อเดือน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 3 รายได้ของสมาชิกสหกรณ์

1.	รายได้ก่อนทำการเลี้ยงโคนม	บาทต่อเดือน
2.	รายได้น้ำนมเฉลี่ย	ก.ก. ต่อวัน
3.	รายได้จากการขายน้ำนม	บาทต่อวัน
4.	ราคาน้ำนม ก.ก. ละ	บาท
5.	รายได้จากการเกษตรอื่น ๆ	บาทต่อเดือน
6.	รายได้ที่ไม่ใช่การเกษตร	บาทต่อเดือน
7.	รายได้จากการขายลูกโคตัวผู้	บาทต่อเดือน
8.	รวมรายได้ทั้งหมด	บาทต่อเดือน
9.	รวมรายได้สุทธิ	บาท

ตอนที่ 4 ปัญหาและอุปสรรคในการเลี้ยงโคนมให้ลำดับความสำคัญ

	ลักษณะของปัญหา	3 มาก	2 ปานกลาง	1 น้อย
โรคหัดติดต่อ	.....	.....	.....	.....
โรคแอนแทรกซ์	.....	.....	.....	.....
โรคท้องร่วง	.....	.....	.....	.....
โรคปากและเท้าเปื่อย	.....	.....	.....	.....
โรคท้องอืด	.....	.....	.....	.....
โรคคอบวม	.....	.....	.....	.....
โรคควัมโรค	.....	.....	.....	.....
โรคไซนัส	.....	.....	.....	.....
โรคเต้านมอักเสบ	.....	.....	.....	.....
เห็บ	.....	.....	.....	.....
ขี้กลาก	.....	.....	.....	.....
แมลงวัน	.....	.....	.....	.....
พยาธิตัวติด	.....	.....	.....	.....
พยาธิตัวกลม	.....	.....	.....	.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลักษณะของปัญหา	3 มาก	2 ปานกลาง	1 น้อย
อาหารชนมีราคาแพง	.....	.....	.....
ทุ้งหญ้าไม่พอ	.....	.....	.....
หญ้าคุณภาพไม่ดี	.....	.....	.....
น้ำขาดแคลน	.....	.....	.....
ราคาน้ำมัน	.....	.....	.....
พันธุ์โค	.....	.....	.....
แรงงาน	.....	.....	.....
ปัญหาอื่น ๆ (ระบุ)	.....	.....	.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้